יודען, געדענקט, אַז דער קאַמף געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאַנד דויערט!

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT
פּרייז 15 גראָשען
היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 201	Łódź, Środa, 28 sierpnia 1935 r.	דריצענטער יאַהרגאַנג	לאָדז, מיטוואָך, כ"ט מנחם אב תרצ"ה	№ 201

אַדרעס פֿון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז פּעטריקאָווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

עוואַקואירט 65 פֿאַמיליעס פֿון סאָלנאַ 11
דאָס הויז ווערט איינגעצייגט דורכ'ן מאַגיסטראַט
צוליב דער דראָהענדער געפֿאַהר איז אָפּגעשטעלט געוואָרען דער פֿערקעהר אויף סאָלנאַ און פּולנאָצנאַ גאַסען
אַרעסטירט די הויז-בעזיצער מאָרגענשטערן און מאַלענבערג

ווי מיר האָבען שוין בשעתו מיטגעטיילט, דראָהט דאָס הויז עק-סאָלנאַ 11 און פּולנאָצנאַ 31 מיט איינפֿאַלן. דעמאָלט איז אויפֿ'ן אָרט געווען אַ בוי-קאָמיסיע. וועלכע האָט [...]טעלט, אַז די איינוואוינער פֿון דעם דאָזיגען הויז דראָהט אַ געפֿאַהר, ווייל דאָס הויז וועט, פֿריִהער אָדער שפּעטער איינפֿאַלן.

נעכטען איז ווידער אויפֿ'ן אָרט אָנגעקומען אַ טעכנישע קאָמיסיע, וועלכע איז בעשטאַנען פֿון פֿאָרשטעהער פֿון דער וואָיעוואודזטווע, סטאַראָסטווע, מאַגיסטראַט און פֿייערלעשער, ס'איז אָהן שום ספק פֿעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דאָס דערמאָהנטע הויז דראָהט מיט איינפֿאַלן. ס'איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אַ בעפֿעהל, אַז אַלע איינוואוינער זאָלען זיך באַלד פֿון דאָרט אַרויסציהען.

צוליב דעם, וואָס די טעכנישע קאָמיסיע האָט פֿעסטגעשטעלט, אַז די קאַטאַסטראָפֿע ביים איינפֿאַלן פֿון הויז קען זיין זעהר נאָהענט, האָט די לאָדזער שטאָטישע סטאַראָסטווע אַרויסגעגעבען אַ פֿעראָרדענונג אָפּצושטעלען די ראָד-בעוועגונג אויף דער סאָלנאַ גאַס פֿון נומער 11 ביז דער פּולנאָצנאַ און אויף דער פּו[...] פֿון דער סאָלנאַ ביז נומער 33 אויף פּולנאָצנאַ גאַס.

די קאָמיסיע, וועלכע האָט אַדורכגעפֿיהרט די לוסטראַציע אין דעם דערמאָהנטען הויז, האָט פֿעסטגעשטעלט, אַז דאָס הויז געהערט צו פֿיר הויז-בעזיצער: רבקה מאָרגענשטערן, משה מאָרגענשטערן, מענדעל מאַלענבערג און אוניקאָווסקי.

דאָס הויז איז געשטעלט געוואָרען מיט 110 יאָהר צוריק דורך דעם אָנגעזעהענעם לאָדזער בירגער זאַלצמאַן, און די גאַס האָט טאַקע געהייסען זאַלצ[...]'ס גאַס.

אין דעם הויז וואוינען 65 לאָקאַטאָרען, אַממייסטען אָרימע מענשען מיט גרויסע פֿאַמיליעס. אין אַלגעמיין וואוינען דאָרט עטליכע הונדערט נפֿשות. צוליב דעם, וואָס די לאָקאַטאָרען קענען נישט בעקומען קיין אַנדערע וואוינונגען איז די סיטואַציע פשוט אַ טראַגישע. די קאָמיסיע האָט אָבער נישט געהאַט קיין אַנדערע עצה, ווי צו פֿעראָרדנען, אַז אַלע לאָקאַטאָרען זאָלען פֿערלאָזען זייערע וואוינונגען, שפּעטעסטענס ביז שבת דעם 31 ד. ח. די וועלכע וועלען ביז דעם דאָזיגען טערמין נישט פֿערלאָזען זייערע וואוינונגען, וועלען

(ווייטער זעה 3-טע זייט)

אונערהערטע באָיקאָט-אַגיטאַציע געגען יודען
ענדעקעס קלעבען אין לאָדז פּלאַקאַטען אויף יודישע געוועלבער מיט באָיקאָט-לאָזונגען. — חוצפּה'דיגע אַגיטאַציע אויף די מערק. — מ'שלאָגט יודען, וועלכע ווילען אַראָפּנעהמען די פּלאַקאַטען. — פּאָליציי אינטערווענירט

די ענדעקעס האָבען אַרויסגעלאָזען אַ נייע כוליגאַנישע לאָזונג פֿאַר זייערע אונבעוואוסטזיניגע מאַסען. די לאָזונג בעשטעהט אין באָיקאָטירען יודישע געוועלבער, יודישע סוחרים, טאָרג-שטייער און מאַרק-הענדלער. די אַקציע ווערט איצט געפֿיהרט לויט אַלע כללים פֿון דער נאַצישער מלוכה וועלכע האָט אַהער איינגעוואַנדערט פֿון דייטשלאַנד

בעזונדערס איז די אַגיטאַציע געוואָרען שטאַרק אין לאָדז, וואו די ענדעקעס גיבען אַרויס פֿלוגבלעטער, קלעבען אין די גאַסען גרויסע פּלאַקאַטען, שאַבלאָנען און טראַנספּאַרענטען מיט באָיקאָט - אויפֿשריפֿטען.

מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, וואָס עס האָט זיך אָפּגעטון אויף די מערק פֿערגאַנגענעם פֿרייטאָג. נעכטען אין דינסטאָגדיגען מאַרק-טאָג איז דער ספּעקטאַקל איבערגעחזרט געוואָרען מיט נאָך מעהר שטאַרקייט און פֿרעכהייט, הגם דאָס סטאַראָסטווע-געריכט האָט שוין עטליכע פֿון זיי פֿערמשפּט צו 7 טעג אַרעסט.

נעכטען באַלד אינדערפֿריה האָבען זיך איבער די לאָדזער הינטערגאַסען אַרויסגעלאָזען גרופּעס כוליגאַנעס, וועלכע האָבען געדיכט אויסגעקלעפּט די ווענד מיט גרויסע טראַנספּאַרענטען „צידער מיט די יודען", „קויפֿט נישט ביי יודען" א. אַז. וו. די פֿרעכהייט איז דערגאַנגען אַזוי ווייט, אַז אין די הינטער-גאַסען, בעזונדערס אין שייבּלער'ס ראַיאָן, האָבען זיי די טראַנספּאַרענטען אויפֿגעקלעפּט איבער די יודישע געוועלבער. דערביי האָבען זיך ביי יעדען יודישען געוועלב אַוועקגעשטעלט צוויי ענדעקעס, וועלכע האָבען נישט דערלאָזען, אַז די געוועלב-בעזיצער זאָלען די פּלאַקאַטען אַראָפּרייסען. יעדער יוד, וועלכער האָט געהאַט די דרייסטקייט צו וו[...] אַראָפּרייסען דעם פּלאַקאַט, האָט בעקומען געשלאָגען מכות רצח.

בעזונדערס איז געווען אָרגאַניזירט אַן אַגיטאַציע אויף די מע[...] שייבּלער'ס מאַרק האָבען זיך אויסגעשטעלט גאַנ[...] גרופּעס און געטיילט צווישען די קריסטליכע קונים גיפֿטיגע אַנטי-יודישע פֿלוג-בלעטער, וואו די קונים, וועלכע קויפֿען ביי יודען, זענען געשטעמפּעלט געוואָרען אַלס „נאַציאָנאַלע פֿעררעטער". וועלכער פֿון די קונים ס'האָט דאָך געקויפֿט ביי יודען, איז אָנגעקלעפּט געוואָרען אַ גרינער צעטעל מיט אַן אויפֿשריפֿט: „דער פּאָלאַק קויפֿט ביי יודען".

צווישען די יודישע טאָרג-שט[...] איז געוואָרען אַ מהומה. ס'איז אַלאַרמירט געוואָרען די פּאָליציי. באַלד זענען אויפֿ'ן אָרט אָנגעקומען דער קאָמיסאַר פֿון 8-טען קאָמיסאַריאַט מיט עטליכע פּאָליציאַנטען. די אויפֿשריפֿטען זענען, ווי ס'איז נאָר מעגליך געווען, פֿערשמירט געוואָרען און די חברה-לייט האָבען זיך אָפּגעטראָגען.

אויף דאָברא-גאַס נומער 3 האָבען די כוליגאַנעס איבערן געוועלב פֿון יודישען שוסטער גריבשפּאַן אויך אויפֿגעהאָנגען אַ פּלאַקאַט מיט דער אויפֿשריפֿט „קויפֿט נישט ביי קיין יודען". גריבשפּאַן האָט געוואָלט אַראָפּנעהמען דעם פּלאַקאַט און איז צוזאַמען מיט זיין ברודער שטאַרק צושלאָגען געוואָרען דורך די כוליגאַנעס. דאָסזעלבע איז אויך פֿאָרגעקומען אויף דאָברא 10 און אין אַנדערע ערטער. פּאָליציי האָט אומעטום אינטערווענירט.

פֿינאַל פֿון דער קאַמפּאַניע יאָושזאָן — ד"ר גאָטליב
אַ זוהן פֿון ד"ר גאָטליב געפּאַטשט יאָושזאָנ'ען

וואַרשאַ, 27 (טעלעפֿאָניש)

אין די וואַרשאַווער געזעלשאַפֿטליכע און זשורנאַליסטישע קרייזען האָט געמאַכט אַ גרויסען רושם דער פֿינאַל פֿון דער קאַמפּאַניע, וועלכע יאָושזאָן פֿיהרט געגען ד"ר גאָטליב, וואָס איז היינט פֿאָרגעקומען.

אין רעדאַקציע פֿון „היינט" איז היינט געקומען ד"ר גאָטליב'ס אַ זוהן, אַ 20-יעהריגער סטודענט און אַריין אין צימער, וואו ס'אַרבייט יאָושזאָן. אין צימער זענען דעמאָלס געווען די רעדאַקטאָרען פֿון „היינט" אינדעלמאַן, איינהאָרן און צפֿות. דער יונגער סטודענט האָט זיך פֿאָרגעשטעלט ווער ער איז און דערלאַנגט אַ הילכיגע פּאַטש יאָושזאָנ'ען, זאָגענדיג דערביי: „איך נעהם זיך אָן פֿאַר דעם כבוד פֿון מיין פֿאָטער". אין רעדאַקציע איז געוואָרען אַ טומעל און דער יונגער גאָטליב איז רוהיג אַוועק.

די פּראָטעסטען געגען די סאָוויעטען
צוליב די בעשלוסען פֿון קאָמוניסטישען אינטערנאַציאָנאַל און דער ענטפֿער פֿון סאָוו.-רוסלאַנד

ניו-יאָרק, 27 (ספּ. טעל.)

די אַמעריקאַנער פּרעסע איז פֿול מיט קאָמענטאַרען צוליב דער פּראָטעסט-נאָטע פֿון אַמעריקא צו סאָוויעט-רוסלאַנד.

דער סאָוויעטישער אַמבאַסאַדאָר אין וואַשינגטאָן, טראָיאַנאָווסקי, האָט ערקלערט די פּרעסע-פֿאָרשטעהער, אַז ער פֿערנעמט זיך אינגאַנצען נישט מיט דער נאָטע. די סאָוויעטישע רעגירונג וועט אָהן ספק געבען אַמעריקא א בעפֿרידיגענדען ענטפֿער. דער אַמבאַסאַדאָר האָט נאָר אָנגעוויזען אויף דעם פֿאַקט, אַז מאַנכע אַמעריקאַנער קרייזען האָבען אָנגעהויבען אַ פֿערביסענע קאַמפּאַניע געגען דער סאָוויעטישער רעגירונג.

לאָנדאָן, 27 (ספּ. טעל.)

די אַמעריקאַנער פּראָטעסט-נאָטע צו רוסלאַנד האָט אין די פּאָליטישע קרייזען געמאַכט אַ שטאַרקען איינדרוק. ס'איז אַ זעלטענע זאַך, אַז אַ רעגירונג זאָל אין אַן עפֿענטליכען דאָקומענט צו אַן אַנדערער רעגירונג פֿאָרוואַרפֿען דאָס צובּרעכען פֿון פֿייערליכע צוזאָגען. דער שאַרפֿער טעקסט פֿון דער נאָטע איז צונויפֿגעשטעלט געוואָרען מיט'ן הסכם פֿון רוזוועלט'ן. מען דרינגט שוין אַרויס דערפֿון, אַז די סאָוויעטיש-אַמעריקאַנישע דיפּלאָמאַטישע בעציהונגען וועלען ווידער איבערגעריסען ווערען.

ווי מען שמועסט זאָל אויך אין די צאָהענטסטע טעג יאַפּאַן צושיקען אַזאַ פּראָטעסט-נאָטע. מ'האַלט אויך, אַז די פּראַגע וועט בעריהרט ווערען אין דער פֿעלקער-ליגע.

ווי בעקאַנט, איז די פּראָטעסט-נאָטע געקומען צוליב די רעזאָלוציעס, וועלכע זענען אָנגענומען געוואָרען אויפֿ'ן קאָנגרעס פֿון קאָמוניסטישען אינטערנאַציאָנאַל.

פּאַריז, 27 (ספּ. טעל.)

ערשט איצט איז פֿערעפֿענטליכט געוואָרען, אַז ענגלאַנד לאַטוויע און איטאַליען האָבען אָפּגעגעבען פּראָטעסט-נאָטעס צו סאָוויעט - רוסלאַנד צוליב די בעשלוסען פֿון קאָמוניסטישען אינטערנאַציאָנאַל. די דאָזיגע פּראָטעסטען זענען אָפּגעגעבען געוואָרען נאָך פֿאַר דער אַמעריקאַנישער נאָטע. אַלע נאָטעס רעדען וועגען דימיטראָוו'ס רעדע, אין וועלכער ער האָט געגעבען עצות די קאָמוניסטישע פּאַרטייען אין פֿערשיידענע לענדער.

מאָסקווא, 27 (ספּ. טעל.)

דער פֿערטרעטער פֿון קאָמיסאַר פֿאַר אויסערן-עניינים קרעסטינסקי האָט היינט איבערגעגעבען דעם אַמעריקאַנער אַמבאַסאַדאָר אַן ענטפֿער אויף דעם פּראָטעסט געגען די אַרויסטרעטונגען אויפֿ'ן קאָנגרעס פֿון קאָמינטערן. אין דעם ענטפֿער ווערט געזאָגט: מיר האַלטען פֿאַר נויטיג ווי אַמ'ענערגישסטען צו בעטאָנען, אַז די סאָוויעטישע רעגירונג איז נאָכגעקומען און קומט ווייטער נאָך אַלע איהרע פֿערפֿליכטונגען בנוגע דעם נישט-מישען זיך אין די אינערליכע ענינים לויט דעם אָפּמאַך צווישען ליטווינאָוו'ן און רוזוועלט'ן, דער אַמעריקאַנער פּראָטעסט האָט זיך נישט פֿעררופֿען אויף קיין שום פֿאַקט, אַז רוסלאַנד האָט פֿערגוואַלדיגט איהר פֿערפֿליכטונג. די רוסישע רעגירונג האָט נישט גענומען אויף זיך קיין שום פֿערפֿליכטונגען בנוגע דעם קאָמוניסטישען אינטערנאַציאָנאַל. צוליב דעם קען איך נישט אָננעמען דעם פּראָטעסט און בין געצוואונגען איהם אָפּצוּוואַרפֿען. די רוסישע רעגירונג האַלט זיך ווייטער אין דער פֿערפֿליכטונג נישט צו מישען זיך אין די אינערליכע אַנגעלעגענהייטען פֿון דער צווייטער מלוכה, און שטרעבט צו אַ צוזאַמענאַרבייט צווישען אַמעריקא און רוסלאַנד.

פאַר דער מלחמה

איטאַליע רופט צוריק איהר געזאַנדטע פון אַביסיניען

ר ו י ם, 27 (ספ. טעל.)

די איטאַליענישע מאַכט האָט פאָראָרדענט, אַז די איינוואוינער פון דער אינזעל דאָדעקאַנעז זאָלען זיך אַריבערציהען אויף די שכנות'דיגע אינזלען, ווייל פסערימאָס וועט פערוואַנדעלט ווערען אין אַ גרויסען שפיטאָל פאַר קראַנקע זעלנער, וועלכע וועלען געברענגט ווערען פון אַפריקא.

ר ו י ם, 27 (ספ. טעל.)

אויף דער אויפפאָדערונג זיך צו מעלדען צום איטאַליענישען לופט-פלאָט אַלס טעכניקער, האָבען זיך געווענדעט 16000 איטאַליענער, בעת מ'דאַרף נאָר האָבען 750 פערזאָן.

ל אָ נ ד אָ ן, 27 (ספ. טעל.)

מען מעלדעט פון אַדיס-אַבעבאַ, אַז מאָנטאָג זענען אַרויסגעשיקט געוואָרען פון דער איטאַליענישער געזאַנדשאַפט קיין דזשיבוטי פיל קאַסטענס מיט אַרכיוו-מאַטעריאַלען פון דער געזאַנדשאַפט. דאָס ווערט בעטראַכט אַלס דער ערשטער עטאַפ צו עוואַקואירען די געזאַנדשאַפט און עווענטועל אָפצורופען דעם איטאַליענישען דיפּלאָמאַטישען פאָרשטעהער.

פ אַ ר י ז, 27 (ספ. טעל.)

דער פעראייניגטער פאָלקס-פראָנט גרייט צו אויף דעם 3 סעפּטעמבער גרויסע מאַניפעסטאַציעס אין פאַריז און אַנדערע וויכטיגע פראַנצויזישע צענטרען. צו די מאַניפעסטאַציעס געגען איטאַליען וועלען אויך קומען בעלגישע סאָציאַליסטען, כדי צו דאָקומענטירען די איינהייט פון אינטערנאַציאָנאַלען פראָלעטאַריאַט אין קאַמף מיט די פאַשיסטען.

ל אָ נ ד אָ ן, 27 (ספ. טעל.)

פון ניו-יאָרק מעלדעט מען, אַז די איטאַליענער מאַכען אין אַמעריקא גרויסע קניות פון פערשידענע רויה-שטאָפען פאַר קריגס-צוועקען און קודם-כל פון קופער, שטאָהל א. ד. גל.

פ אַ ר י ז, 27 (ספ. טעל.)

דער אומגעריכטער וויזיט פון איטאַליענישען פלאָט-מיניסטער באַלבאָ אין פאַריז, ווערט דורך די היגע פאָליטישע קרייזען אויסגעטייטשט, אַז דער וויזיט שטעהט אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם איטאַליעניש-אַביסינישען קאָנפליקט. באַלבאָ וועט בלייבען אין פאַריז 2 ביז 3 טעג.

נ עַ אַ פּ אָ ל, 27 (ספ. טעל.)

די דאַמפ-שיף „נאַצאַריאַ סאַוראַ" איז אָפּגעשוואומען מיט 80 אָפיצירען און 1400 זעלנער. ס'איז אויך אָפּגעשוואומען די שיף „איקאַרדיאַ" מיט באָמבען-אַעראָפּלאַנען.

אַ ד י ס-אַ ב ע ב אַ, 27 (ספ. טעל.)

דער איטאַליעניש - אַביסינישער קאָנפליקט שלאָגט זיך שטאַרק אָפּ אויף דעם לעבען אין דער הויפּט-שטאָט. בעזונדערס אויף די אויסלענדער.

די אויסלענדישע סוחרים ליקווידירן זייערע אונטערנעהמונגען.

פ א ר י ז, 27 (ספ. טעל.)

נאָך אַנ'איבעררייס פון עטליכע טעג איז ווידער פערשטאַרקט געוואָרען די דיפּלאָמאַטישע אַקטיוויטעט פון פראַנצויזישען אויסערן - מיניסטער. היינט, דער פּרעמיער לאַוואַל האָט אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט די איטאַליענישע און ענגלישע אַמבאַסאַדאָרען. מ'לעגט גרויס געוויכט אויף די דאָזיגע קאָנפערענצען.

ר ו י ם, 27 (ספ. טעל.)

אין די פּאָליטישע קרייזען פערזיכערט מען, אַז די איטאַליענישע דעלעגאַציע וועט אַנטיילנעהמען אין דער סעסיע פון פעלקער-ליגע-ראַט. די איטאַליענישע דעלעגאַציע וועט בעגרינדען איהר שטעלונג צו אַביסיניען.

וויכטיגע בעראַטונג אין שלאָס

וועגען ווירטשאַפטליכע פראַגען

וו א ר ש אַ, 27 (טעלעפאָניש)

אין שלאָס איז פאָרגעקומען אַ וויכטיגע בעראַטונג אונטער'ן פאָרזיץ פון מלוכה-פּרעזידענט. אויף דער בעראַטונג זענען אַנוועזענד געווען דער פּרעמיער סלאַווען, האַנדעלס-מיניסטער רייכמאַן, פינאַנץ-מיניסטער זאַוואַדזקי און אַ רייה פּערזענליכקייטען פון דער ווירטשאַפטליכער וועלט. ס'זענען בעטראַכט געוואָרען פאָלגענדע פראַגען: ביודזשעט אויפ'ן יאָהר 1936–37, קריזיס אין דער אינדוסטריע און דער פּוילישער צאָהלונגס-בילאַנס. די בעשלוסען פון דער בעראַטונג זענען נישט פאַרעפענטליכט געוואָרען.

עולים, וואָס האָבן סערטיפיקאַטען

מוזען תיכף אַרויספאָהרען קיין ארץ-ישראל

וו אַ ר ש אַ, 27 (טעלעפאָניש)

דער פּאַלעסטינע-אַמט איז מודיע אַלע עולים, וועלכע האָבען סערטיפיקאַטען, אַז זיי מוזען אַרויספאָהרען קיין ארץ ישראל ביז סוף סעפּטעמבער. שפּעטער וועלען די סערטיפיקאַטען נישט זיין מעהר גילטיג און די זעלבע עולים וועלען פון צווייטען שעדול קיין נייע סערטיפיקאַטען נישט בעקומען.

די פאָראָרדנונג איז געקומען צוליב דעם אַלאַרם פון ארץ ישראל, אַז עס פעהלען דאָרט אַרבייטס-הענד.

אומגעהויערער אַרבייטער-מאַנגעל אין א"י

מ'רייסט זיך וועגען יעדען אַרבייטער

י ר ו ש ל י ם, 27 (יט"א טעלעגראַפיש)

די אַרבייטס-אַמטען אַלאַרמירען ווייטער וועגען מאַנגעל פון אַרבייטער אין ארץ ישראל. די אַרבייטס-פערמיטלונגס-אַמטען זענען פערוואָרפען מיט אָנפראַגען וועגען אַרבייטער. די קאָלאָניסטען שיקען שליחים צו די שיפען וועלכע נעהמען גלייך מיט די עולים צו דער אַרבייט.

בלוטיגער פּויערים-שטרייק אין ליטע

ב ע ר ל י ן, 27 (ספ. טעל.)

דער שטרייק פון די פּויערים אין ליטע נעמט אָן שאַרפע פאָרמען. די פּאָליציי איז געצוואונגען געוואָרען אַרויסצוטרעטען געגען די שטרייקענדע פּויערים. די פּאָליציי האָט געשאָסען און דער'הרג'עט 2 פּויערים, 7 אַנדערע זענען פערוואונדעט געוואָרען. אין פיל ערטער האָט די פּאָליציי זיך פעראייניגט מיט די שטרייקענדע.

שווער פערוואונדעט געוואָרען בעת אַ קאַטאַסטראָפע

דער עסטרייכישער אינערן-מיניסטער

ווי ע ן, 27 (ס. טעל.)

דער אינערן-מיניסטער מאַיאָר פעי איז שווער פערוואונדעט געוואָרען בעת אַנ'אויטאָ-קאַטאַסטראָפע אויפ'ן וועג פון ווין קיין לינץ. דער מיניסטער איז אין אַ געפעהרליכען צושטאַנד אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

פאָרשלאַגע פון „ועד הלאומי" און „אגודת ישראל" אין דער קהלות-פראַגע אין א"י

י ר ו ש ל י ם (יט"א) ווי עס שיינט, וועלען די פערהאַנדלונגען צווישען דעם ועד הלאומי און דער אגודת ישראל, וואָס זענען לעצטענס איבערגעריסען געוואָרען, וועט צוריק בענייט ווערען ערשט אין הערבסט. ווי מען דערוויסט זיך, זאָל די אגודה האָבען פאָרגעשלאָגען, עס זאָלען געשאַפען ווערען צוויי בעזונדערע רעליגיעזע קהלות און איין געמיינזאַמע קאָמיסיע, וואָס זאָל די קהלות רעפּרעזענטירען כלפי חוץ. דער ועד הלאומי זאָל האָבען פאָרגעשלאָגען עס זאָלען געשאַפען ווערען צוויי קהלות איינע אַ רעליגיעזע און איינע אַ נאַציאָנאַלע און דאָס די פערטרעטער פון דער אגודה זאָלען זיך בעטייליגען אין יעדער פון די דאָזיגע צוויי קהלות. ווי מען דערוויסט זיך, זאָל די רעגירונג נוטה זיין צו דעם פאָרשלאַג פון ועד הלאומי.

פערפלייצונג אין איטאַליע

ט ו ר י ן, 27 (ספ. טעל.)

די געוואַלדיגע שטורמען און רעגענס האָבען געמאַכט גרויסע פערוויסטונגען אין פּרעמאָנט. די גאַנצע געגענד אַרום גאַרבאַניא געפינט זיך אונטער'ן וואַסער. דאָס וואַסער האָט פערפלייצט די קוואַלען פון שוועבעל-וואַסער אין סאַרדיליאַנע, פערניכטענדיג די איינריכטונג פון קוראָרט.

איינעם פון דער משפחה...

ד א נ צ י ג, 27 (ספ. טעל.)

אויפ'ן דאַנציגער וואָקזאַל איז אַרעסטירט געוואָרען דער פונקציאָנער פון דער דאַנציגער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער פּאַרטיי אַלבערט ראָמאַן אונטער'ן פערדאַכט פון מיסברויכען מיט די פּאַרטיי געלדער און פעלשען דאָקומענטען

געשאַפען איינהייטליכע רעפּרעזענטאַנץ

פון קובנער יודענטום

ה א ו א נ א (יט"א) די לעצטע וויכטיגסטע געשעהניש אין געזעלשאַפטליכען לעבען פון קובנער יודענטום איז די פעראייניגונג פון אַלע יודישע אָרגאַניזאַציעס אין איין פעדעראַציע, וואָס טראָגט דעם נאָמען „אינטער-סאָציאַלער - קאָמיטעט". אין דעם קאָמיטעט געהען אַריין זעקס פערטרעטער פון דער נייער מזרח-אייראָפּעאישער אימיגראַציע. זעקס פערטרעטער פון אַמעריקאַנער יודען און זעקס ספרדישע יודען. די דאָזיגע פעדעראַציע וועט רעפּרעזענטירען דאָס קובאַנער יודענטום פאַר דער אויסערליכער וועלט, און וועט האָבען אויך די אויפגאַבע געגענשטעלען זיך די אַנטיסעמיטישע אַנגריפען, וואָס קומען לעצטענס פאָר אין אַ טייל קובאַנער צייטונגען. קובאַ צעהלט אַ יודישע בעפעלקערונג פון צוועלף טויזענד נפשות.

נאַצי-דורכפאַל אין ניו-יאָרק

נ י ו-י אָ ר ק (יט"א) די שטאַרקע אַנטי-נאַצי-שטימונגען אין דער ברייטער עפענטליכקייט אין ניו-יאָרק פיהרט דערצו, אַז פאַר עפענטליכע פעראַנשטאַלטונגען פון דייטש-נאַציסטישען כאַראַקטער איז שווער צו בעקומען אַ פּאַסיגען לאָקאַל.

אויף דעם 31-טען אויגוסט איז אין ני-יאָרק צונויפגערופען געוואָרען אַ דייטש - אַמעריקאַנער טעכנאָלאָגען - צוזאַמענפאָהר. די דירעקציע פון איינעם פון די גרעסטע ניו-יאָרקער האָטעלען, „אַסטאָר האָטעל", האָט אונטער'ן דרוק פון דער עפענטליכער מיינונג זיך ענטזאָגט צו ערלויבען אויסצוהענגען איבער'ן האָטעל-בנין אויף דער צייט פון צוזאַמענפאָהר די האַקענקרייץ-פאָהן. דער צוזאַמענפאָהר וועט דעריבער אין דעם האָטעל נישט אָפּגעהאַלטען ווערען.

אויך אַ צווייטער גרויסער האָטעל „ניו-יאָרק" האָט צוליב די זעלבע טעמים זיך ענטזאָגט צו ערטיילען זיין לאָקאַל פאַר אַ צוזאַמענפאָהר פון דייטשע געזעלשאַפטען.

Dr. REICHER

פּאָלודניאָווא 28, טעל. 93-101

ספּעציאַליסט

פאַר מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג

סעקסועלע בעראַטונגען און פּסיכאָ-אַנאַליזען

נעמט אָן פון 8–11 און פון 5–8 אָוונט

אויספלוגען קיין פּאַלעסטינע

פון 630.— זל. אָן

אָרגאַניזירט

„אָרביס" פּיעטריקאָווער 18, טעל. 249-33

אויך הנחה-פּעסער קיין טשעכאָ-סלאָוואַקיי און יוגאָסלאַוויען.

אויך קיין עסטרייך.

וויכטיג פאַר דאַמען

נאָר 2 זל. ווערט פאַר ...

מאַכט די ... ס

היטע

אויף גאַנץ ניי ווי אויך נייע היטען

3.50

Modystka „TOLA"

23 Żawadzka 23

שיימלען

מיט פּאַריזער שריפטען און פערטיגע שטיקלען

ביי קערש.

סקווערנאַ 15

לעזט און פערשפּרייט

דעם נייעם

פאָלקסבלאַט

פאַר גאַרד, ביזשוטעריע

און לאָמבאַרד-קוויטען

צאָהלט די העכסטע פּרייזען

איזידאָר פּיאַלקאַ

פּיעטריקאָווער 7.

Dr. med. Haltrecht

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און בעשלעכטס קראַנקהייטען

פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21

נעמט אָן ביז 8 פריה, פון 12 ביז 2 מיטאָג און פון 5—9 אָוו. זונטאָג פון 10—1 בייטאָג.

עלעקטראָגאַליזען.

פאַר אונבעמיטעלטע לעמשניצע-פּרייזן

א לאָקאַל

פון 2 צימער און קוך

אויף פּיעטריקאָווער גאַס צווישען זאַוואַדזקאַ און שרודמיעסקאַ, פּאַרטער ווערט פון זאָפאָרט געזוכט.

אָפּפערטען אונטער "N. T." אין אַדמיני. פון דער צייטונג. מעקלערס געווינשען.

Dr. Wajnberg

ספּעציאַליסט פאַר לונגען-, האַרץ-און סקלעראָז-קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 145, טעל. 126-02.

נעמט אָן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אָוו

אויערען, נאָז און האַלז

קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z. Rakowski

פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 9-2 און פון 4–8 אָוונט

Dr. Różaner

צוריקגעקעהרט

די אַלע, וואָס האָבען לעבענס=פערזיכערונגס=פּאָליסען,

וואָס זענען אַ געוויסע צייט נישט געצאָהלט געוואָרען און זאָגאַר אַנולירטע קענען ווערען דורך מיר אויפסנייע בענייט און ווייטער גילטיג, אַזוי, אַז דאָס איינגעצאָהלטע געלד זאָל נישט פערלוירען ווערן. ווענדען זיך:

לאָדז, פּיעטריקאָווער 145, וו. 5

ש. זילבערבערג אויס וואַרשאַ

טעל. 203-94. מינדליך פון 3 ביז 5 נ.מ.

פייער מיט גנבות פערזיכערונג נעם איך אָן פאַר אַלע פערזיכערונג-געזעלשאַפטען אויף גינסטיגע בעדינגונגען.

אַגענטען געזוכט.

ד"ר

ל. שיפּמאַן

האָט זיך איבערגעצויגען

פון זשעראָנאַ 3

אויף 64 זאַכאָדניאַ 64

פראָנט, 2-טער שטאָק. טעל. 106-72.

א האַרציגען פאָהר-געזונד

אונזער ליבען חבר און פריינד

לעאָן בירענשטאַק

צו זיין אָפּפאָהר נאָך אַרגענטינע.

שמואל אַפּפעל

משה דוד האַמבורסקי

משה וואַרשאַווסקי

7-mio kl. pryw. szk. pow. męska

Nauka i Wychowanie

Piłsudskiego 62, tel. 245=97

צום נייעם שול-יאָהר ווערט געעפענט פאַר די אַבסאָלווענטען פון VI-טער פאָלקסשול א העכערע קלאַס מיט'ן קורס פון 1-טער גימנאַזיאַל-קלאַס.

יודאַיסטישע לימודים אין א גרויסען מאַסשטאַב. ריטמיק. — שוויטעליצאַ. — ביי דער שול איז טעטיג

א פּרעבעל-שול פאַר יונגלעך און מיידלעך.

מעסיגע פּרייזען. פאַר אונבעמיטעלטע הנחות.

די קאַנצעלאַריע איז טעטיג טעגליך פון 9—1 און 6—8 אָוונט.

די שול-פערוואַלטונג און עלטערן-קאָמיטעט.

פערענדיגט די גענעראל-דעבאטע אויפ'ן קאנגרעס

פלענום אנגענומען דעם אפמאך צווישען „מזרחי" און דער ארבייטער-פראקציע. — הרב בערלין — מיטגליד פון פרעזידיום

לוצערן, 27 (יט"א טעלעגראפיש)

אויף דער היינטיגער פלענאר-זיצונג פון קאנגרעס איז שוין פערענדיגט געווארען די גענעראל-דעבאטע און די עקזעקוטיווע - מיטגלידער האבען אפגעענטפערט די אפאזיציאנעלע רעדנער. דער ערשטער האט גערעדט בארא? פון דער ארבייטער - פראקציע פון דער קאלאניע „דגניה". ער האט געזאגט, אז די רעוויזיאניסטען און יודענשטאטלער רעדען בלויז שלעכטס וועגען ארץ ישראל, זיי שפייען אין דעם ברונעם פון וואנען זיי טרונקען. דער איינציגער חטא פון דער הסתדרות איז וואס ער האדעוועט אויס גוטע בויער פאר ארץ ישראל. די רעוויזיאניסטען האבען א פול מויל מיט יודענשטאט, אבער זיי האבען דערפאר נאך גארנישט געטון. מיר, זאגט דער רעדנער, זענען נאך מיט 27 יאהר צוריק געקומען קיין עבר-הירדן און געגרינדעט „דגניה", וואס איז געווארען א וויכטיגער שטיץ-פונקט פאר די קאלאניזאציע אין עבר-הירדן. ס'רעדען נאך אברהם לעווינזאן און קליינבוים.

יצחק גרינבוים פערטיידיגט זיין עליה-רעפעראט. ער זאגט, אז ס'זענען נישט ריכטיג די טענות וועגען א נישט-גערעכטער פערטיילונג פון די סערטיפיקאטען. ס'איז קיינער נישט שולדיג, אז די גראסמאניסטען האבען נישט קיין חלוצים. די סערטיפיקאטען ווערען פערטיילט אין די ראהמען פון די מעגליכקייטען. אלע ווילען פאהרען קיין ארץ ישראל און פאר אלע זענען קיין סערטיפיקאטען נישטא. גרינבוים טראגט אריין עטליכע פארשלאגען אין דער עליה-פראגע פאר דער קומענדיגער ארבייט. דער שעדיול דארף אזוי פערטיילט ווערען, אז 50 פראצענט סערטיפיקאטען זאלען בעקומען חלוצים און 50 פראצענט אנדערע ארבייטענדע און האנדווערקער; דערביי מוזען אבער אפגעהיטען ווערען פערשידענע בעדינגונגען.

דאן רעדט בערל לאקער, דער לייטער פון ארגאניזאציע - דעפארטאמענט אין דעם עקזעקוטיוו. ער זאגט, אז די אפאזיציע האט נישט געהאט וואס פארצווארפען דעם רעסארט. א מיליאן שקלים איז א קאלאסאלע דערגרייכונג, דער וואוקס פון די ארבייטער איז א נאטירליכער, אין שקל טארען נישט אריינגעפיהרט ווערען קיין שום ענדערונגען. ס'איז נישט אמת, אז די עקזעקוטיווע איז געווען גלייכגילטיג צום ארויסטריט פון די רעוויזיאניסטען. ס'איז אויך נישט ריכטיג, אז די עקזעקוטיווע האט אנגענומען א בעשלוס ארויסצווארפען די רעוויזיאניסטען. די טירען זענען ווייטער פאר זיי אפען. דער דיסציפלין-קלאוזול איז נישט קיין נייע, זי עקזיסטירט שוין זייט דעם יאהר 1931 און זי איז פארזיכטיג איינגעפיהרט געווארען. ס'זענען אויך פארהאן אנוסים צווישען די רעוויזיאניסטען, וועלכע קויפען שקלים בסוד. ס'קען אבער נישט זיין קיין רייד וועגען דעם, אז מ'זאל זיצען דא און אויך אין דער נייער ארגאניזאציע, געמיינט די „מזרחי".

לוצערן, 27 (יט"א טעלעגראפיש)

די בודזשעט - קאמיסיע האט אויסגעארבייט דעם פרעלימינאר פאר'ן קומענדיגען יאהר. די אלגעמיינע סומע בעטרעפט 358.000 פונט.

די הכנסות ווערען פארגעזעהן אויף פאלגענדען אופן: הכנסות פון קרן-היסוד 230 טויזענט פונט, איינקאסירען חובות 18 טויזענט פונט, עליה-דעפארטאמענט — 60 טויזענד פונט, אנדערע הכנסות — 50 טויזענד פונט.

די הוצאות זענען פאלגענדע: חובות - אמארטיזאציע 48.300 פונט, אדמיניסטראציע - הוצאות — 21.000 פונט, אגראר-ארבייט — 75 טויזענד, חינוך — 22.750 פונט, עליה — 55 טויזענד, ארבייטס-אמט 13 טויזענד. הכשרה — 10 טויזענד, פאליטישע ארבייט — 12 טויזענד, מוסד ביאליק 4 טויזענד. האנדעל און אינדוסטריע — 4 טויזענד, רעליגיעזע בעדערפענישען טויזענד. רעזערוו-פאנד — 20 טויזענד און אנדערע הוצאות — 50 טויזענד.

לוצערן, 27 (יט"א טעלעגראפיש)

היינט 7 אין אווענד איז דערגרייכט געווארען א פולשטענדיגער הסכם צווישען דער ארבייטער-פראקציע און „מזרחי". ס'איז געשלאסען געווארען דער אפמאך וועגען שבת-רוה און כשרות. די עקזעקוטיווע האט זיך פערפליכטעט אכטונג צו געבען, אז דער אפמאך זאל אויסגעפיהרט ווערען, אנווענדענדיג אלע קאנסטיטוציאנעלע מיטלען.

אונטער איינדרוק פון דעם דאזיגען אפמאך, האט זיך געעפענט די אווענד-זיצונג פון קאנגרעס. ווען די מזרחי-פראקציע בעוויזט זיך אין זאל ווערט זי שטארק אפלאדירט. אויפ'ן פאדיום בעוויזט זיך דער דעלעגאט פון פעלקער-בונד קאסטאניני. ער ווערט בעגריסט דורך פראפ. וויצמאן. קאסטאניני האלט בעגריסונגס-רעדע אין פראנצויזיש, אין נאמען פון פעלקער-בונד און פון דער מאנדאט-קאמיסיע. ווינשט ער ערפאלג אין דער ארבייט פון קאנגרעס.

דאן לייענט נחום גאלדמאן א דעקלאראציע אין נאמען פון 2 פראקציעס: פון דער ארבייטער-פראקציע און „מזרחי" וועגען דעם געשלאסענעם אפמאך. אין דער דעקלאראציע ווערט גערעדט וועגען אפהיטען שבת אין פעלד, גארטען, האנדעל און אינדוסטריע. די עקזעקוטיוו נעמט די גאראנטיע פאר'ן אויספיהרען דעם אפמאך. א בעזונדערע דעקלאראציע ווערט אפגעגעבען וועגען כשרות. דער אפמאך ווערט אנגענומען ביי דער אפשטימונג דורכ'ן גאנצען קאנגרעס. דאן רעדען וועגען דעם דערגרייכטען הסכם הרב האפמאן (מזרחי) און רמז (ארבייטער-פראקציע).

נחום גאלדמאן לאדענט איין אין פרעזידיום הרב בערלין, וועלכער בעוויזט זיך באלד ביים פרעזידיום טיש.

ווייטערע פערהאנדלונגען מיט „מזרחי"

לוצערן, 27 (יט"א טעלעגראפיש)

די פערהאנדלונגען מיט „מזרחי" קומען ווייטער פאר, ביז איצט זענען פארמולירט געווארען די פראגען וועגען כשרות און שמירת שבת אין די ישובים, וועלכע ווערען אונטערשטיצט דורך די נאציאנאלע פאנדען.

איצט ווערט ארומגערעדט די פראגע פון אנדערע ישובים. די „מזרחי" פערלאנגט צו בעשטימען אנ'ענטגילטיגען טערמין פון איינפיהרען כשרות און בעשטימען משגיחים אין די ארבייטער - קיכען. די אונטערהאנדלונגען קומען פאר אהן איבעררייס, ביז זיי וועלען נישט פערענדיגט ווערען זענען אפגעלעגט געווארען די בעראטונגען מיט דער גרופע „ב", וועלכע האבען זיך שוין היינט געזאלט אנהויבען.

—=—

נייער ארגאניזאציע-פארם פאר דער ציונ. ארגאניזאציע

פראיעקט פון בן גוריון אויפ'ן קאנגרעס

לוצערן, 27 (יט"א טעלעגראפיש)

אויף א זיצונג פון דער ארבייטער-פראקציע האט בן-גוריון רעפערירט זיין פראיעקט וועגען ענדערן די סטרוקטור פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין אלע לענדער. דער פראיעקט פון בן-גוריון געהט אין דער ריכטונג, אז אין יעדען לאנד זאל זיין אנ'איינהייטליכע ציוניסטישע ארגאניזאציע, צו וועלכען ס'זאל געהערען אלע גרופירונגען. דער צוזאמענשטעל פון דער ארגאניזאציע זאל זיין לויט'ן מוסטער פון קאנגרעס אדער פון דער עקזעקוטיוו. די פוילישע און אמעריקאנער דעלעגאטען זענען נישט צופרידען מיט דעם פראיעקט. ס'איז ארויסגערוקט געווארען א פארשלאג, אז ס'זאלען אין יעדען לאנד געגרינדעט ווערען לאנדעס - קאמיטעטען פון אלע ריכטונגען, וועלכע זאלען קאארדינירען די ציוניסטישע ארבייט. ס'איז אויסגעטיילט געווארען א קאמיסיע פון 8 פערזאן, וועלכע דארף פארמולירען אנ'ענטגילטיגען פראיעקט און איהם פארשטעלען פאר'ן פלענום פון קאנגרעס.

דער פארשטעהער פון דער וועלט - פעראייניגונג פון די אלגעמיינע ציוניסטען קליינבוים האט ערקלערט דעם יט"א-פארשטעהער, אז די וועלט-פעראייניגונג האט אין פרינציפ א פאזיטיווע שטעלונג צו בן-גוריונ'ס פראיעקט. ס'איז נאר אפהענגיג פון די פרטים פון פראיעקט, וואס שייך די לאנדעס-קאמיטעטען אין אפהענגיג דערפון, צי וועלען אלס באזע אנגענומען ווערען די כחות - פערהעלטנישען אין קאנגרעס, אדער די פראפארץ אין די כחות אין קרן-קימת און קרן-היסוד. די פראגע מוז בעהאנדעלט ווערען אין דער ארגאניזאציע - קאמיסיע פון קאנגרעס און דאן אויפ'ן פלענום.

ד"ר נחום גאלדמאן ערקלערט, אז די פאליטישע קאמיסיע און די קאמיסיע פאר גלות-ארבייט האבען אויסגעוועהלט א סוב-קאמיסיע, וועלכע וועט בעטראכטען די פראגע פון טראנספער-אפמאך.

געשאפען א סוב-קאמיסיע פאר דער טראנספער-פראגע

לוצערן, 27 (יט"א טעלעגראפיש)

אויף דער פלענאר - זיצונג פון קאנגרעס האט

פערזאמלונג פון פריינד פון העבר. אוניווערזיטעט

לוצערן, 27 (יט"א טעלעגראפיש)

היינט איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון דער געזעלשאפט פריינד פון העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים. פראפ. וויצמאן האט געהאלטען א לענגערע רעדע וועגען אוניווערזיטעט.

דער געזונדהייטס-צושטאנד פון הרב קוק זעהר ערנסט

בעאונרוהיגענדע ידיעה פון ירושלים

לוצערן, 27. (יט"א טעלעגראפיש)

פון ירושלים זענען אנגעקומען בעאונרוהיגענדע ידיעות וועגען געזונד-צושטאנד פון הרב קוק, די לאגע פון קראנקען ווערט בעטראכט פאר זעהר ערנסט, ס'זענען ארויסגעשיקט געווארען קול קורא'ס אין די שוהלען פון דער גאנצער וועלט מתפלל צו זיין פאר'ן קראנקען.

לוצערן, 27. (יט"א טעלעגראפיש)

„מזרחי" האט פראקלאמירט אויף מארגען יום כפור-קטן א הארבען תענית צוליב די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד.

מארגען וועל אויך פארקומען אין אלע שוהלען תפילות צוליב דער קראנקהייט פון הרב קוק.

עוואקואירט 65 פאמיליעס פון סאלנא 11

(ענדע פון דער ו-טער זייט)

מיט געוואלד ארויסגעפיהרט ווערען. בלויז בנוגע פינף לאקאטארען אין פארטער איז מעגליך, אז מ'יועט זיי ערלויבען דארט צו וואוינען.

שוין אין אנהויב פון דער אנדערער וואך, וועט דאס הויז איינגעלעגט ווערען.

באלד האט זיך געשאפען א הויז-קאמיטעט, פון די עוואקואירטע לאקאטארען, וועלכע האבען בעשלאסען צו שיקען א דעלעגאציע צום פרעזידענט גלאזעק וועגען געבען זיי ספעציעלע הילף אויף צו בעקומען נייע וואוינונגען. בעזונדערס פאר די פאמיליעס, וועלכע האבען קינדער.

דאס סטאראסטע-געריכט האט פערמשפט די איינגנטימער פון הויז רבקה און משה מארגענשטערן און מענדעל מאלענבערג אויף 3 חדשים ארעסט יעדען פאר האלטען דאס הויז אין אזא צושטאנד.

אויף דער סאלנא און פולנאצנא גאס זאמלען זיך הונדערטער מענשען, וועלכע קוקען זיך צו צו דער דראהענדער קאטאסטראפע.

* * *

אין צוזאמענהאנג מיט דער דאזיגער בוי-קאטאסטראפע, האט מען אין ראיאן פון אלט-שטאט געשמועסט וועגען שפאלטען אין א וואנד, וואס האבען זיך בעוויזען אין הויז אויף נאוואמיעסקא 26.

בילגסטער קיין וויען אויספלוג צום קאנגרעס

פון דער נייער ציוניסטישער ארגאניזאציע (נ.צ.א.)

אפפאהר מיט דער לאדזער פאבריקס-באהן דעם 5-טען סעפטעמבער 18[03]

דאס אנקומען קיין וויען דעם 6 סעפטעמבער 6[30] פריה

אפפאהר פון וויען דעם 12-טען סעפטעמבער

פרייז — 130.— זל.

פון לאדז קיין וויען און צוריק קיין לאדז מיט פאס און וויזע

עס זענען נויטיג פאלגענדע דאקומענטען:

1) א פאס, 2) 2 פאטאגראפיעס, 3) מיליטער-ביכעל.

איינשרייבונגען ווערען שוין אנגענומען אין אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט" פיעטריקאווער 21, טעלעפאן 224-71, יעדען טאג פון 11 ביז 8 אווענד.

צוליב דער געוואלדיג גרויסער פרעקווענץ איז געווינשען וואס פריהער זיך איינצושרייבען.

די איינוואוינער פון פאביאניץ, זגערזש, אלעקסאנדער, טאמאשאוו און פיעטריקאוו, מוזען האבען פון דער סטאראסטווע א דערלויבניש אויף אפצופאהרען קיין אויסלאנד.

טראגישער טויט פון א יונגען יודישען געלערנטען

ראוונא, 27. (יט"א טעלעגראפיש)

א גרויסען רושם האט דא געמאכט דער טויט פון דעם יונגען געלערנטען מאג. יצחק זאנד, וועלכער האט פערטיג געמאכט פאר'ן סטאטיסטיש-עקאנאמישער ייווא ביים „צעקאבע" א גרויסע ארבייט וועגען דער ווירטשאפטליכער לאגע פון די יודען אין וואהלין, מאג. זאנד איז דערטרונקען געווארען אין נאהענטען טייכעל ביים אויסשטייגען פון א שיפעל.

הלוואה פאר די כינעזישע קויהלען-גרובען

שאנכאי, 27 (ספ. טעל.)

א גרופע ענגלישע פינאנסיסטען האבען געגעבען די כינעזישע קויהלען-גרובען א הלוואה פון 10 מיליאן דאלאר, וועלכע איז גאראנטירט געווארען דורכ'ן האנדעלס-מיניסטעריום און היפאטעקירט געווארען אויף קויהלען-גרובען. די הלוואה איז געגעבען געווארען אויף 30 יאהר אויף 6 ביז 8 פראצענט.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	— — —	92.50
3 פראצענטיגע בודאוולאנע	—	41.00
4 " דאלארובקא	—	52.50
7 " סטאבליזאציע (אמ.)		63.13
5 " ווארשאווער ס.-ב.	1934	56.88
5 " לאדזער		51.50
ענגלישער פונט	— — —	26.30
דאלאר אפיצ.	5.28,00 נישט אפיצ. —	5.25
גאלד-דאלאר	— — —	9.05
גאלד-רובל	— — — —	4.70
דייטשער מארק	— — —	1.66

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז.
28 אויגוסט 1935

פויליש-סאוויעטישער פרעסע-קאנפליקט
אלס אפשפיגלונג פון די געגענזייטיגע בעציהונגען

צווישען פוילען און ראטען פערבאנד איז לעצטענס אויסגעבראכען כמעט א פרעסע מלחמה. דער מאסקווער קארעספאנדענט פון דער האלב אפיציעלער „גאזעטא פאלסקא" און פון „פאט" אטמאר איז ארויסגעשיקט געווארען פון ראטען פערבאנד, דערפאר איז דעם ווארשאווער פארשטעהער פון דער סאוויעטישער פרעסע אגענטור „טאס" וועלכע האט פונקט אין דער צייט געווילט אין מאסקווע אפגעזאגט געווארען די וויזע צוריקצוקומען קיין ווארשא. עס האט זיך אלזא אזוי ארום געשאפען די לאגע, דאס עס זענען איבערגעריסען געווארען די פרעסע־בעציהונגען צווישען ביידע שכנישע מלוכות: פוילען האט נישט קיין פרעסע פארשטעהער אין מאסקווע און ראטען פערבאנד האט נישט אזא פארשטעהער אין ווארשא.

עס איז פערשטענדליך, אז די געשעהענישען, וואס שפילען זיך אפ אויפן פויליש—סאוויעטישען פרעסעפראנט קענען נישט בעטראכט ווערען ווי עפעס אפגעריסענע ערשיינונג. די דאזיגע געשעהענישען האבען א געוויסען הינטערגרונד און זיי שפיגלען אפ די פויליש - סאוויעטישע בעציהונגען וואס זענען לעצטענס ווידער פערשארפט געווארען. א אפקיהלונג פון די בעציהונגען צווישען פוילען און ראטען־פערבאנד בעמערקט זיך שוין אפילו זייט א געוויסער צייט, הויפטזעכליך זייט פוילען האט געשלאסען דעם 10־יעהריגען אפמאך מיט דייטשלאנד. ווי ווייט די בעציהונגען צווישען ווארשא און מאסקווע זענען, בעוויזט אמבולטסטען דער ארטיקעל וואס האט נעכטען פערעפענטליכט אין דער „גאזעטא פאלסקא" באגוסלאוו מיעדזשינסקי.

ארומרעדענדיג דעם לעצטען קאנגרעס פון קאמינטערן אין מאסקווע קומט מיעדזשינסקי צום אויספיהר אז אין מאסקווע איז פארגעקומען א „טראצקיזירען" פון סטאלינען. מיט אנדערע ווערטער דארף דאס הייסען אז סטאלין זאל האבען איבערגענומען טראצקים טעזע וועגען אויסברייטערען די רעוואלוציע אין דער גאנצער וועלט. אנווייזענדיג ווייטער אז ראטען פערבאנד האט זיך דורך א רייהה אינטערנאציאנאלע אפמאכען פערפליכטעט נישט אריינצומישען זיך אין די ענינים פון אנדערע מלוכות, אנאליזירט מיעדזשינסקי די רעדעס פון די פיהרער פון קאמינטערן און קומט צום אויספיהר, לויט זיין מיינונג, אז אין אלע רעדעס חזרט זיך איבער דאס „די סעקציעס פון קאמינטערן אין די בעזונדערע מלוכות נעהמען אונטער אויפן רעוואלוציאנערען וועג א דרוק אויף זייערע רעגירונגען בכדי אדורכצופיהרען דאס אונטערשרייבען אדער ראטיפיצירען די אפמאכען פון געגענזייטיגער הילף אדער דעם אזוי גערופענעם מזרח־פאקט". מיעדזשינסקי גיט דערצו צו, אז ווי עס זעהט „וויל ליטווינאוו, וועמענס אונטערשריפט עס פיגורירט אויף אלע ערקלערונגען וואס שליסען אויס דאס אריינמישען זיך אין די אינערליכע ענינים פון פרעמדע מלוכות, אויף אזא אינטערעסאנטען אופן אדורכפיהרען זיינע דיפלאמאטישע אקציעס. ה' ליטווינאוו וויל האבען א חוץ זיין נעץ אמבאסאדארען און געזאנדטע — א פאראלעלע נעץ וואס ווירקט פון אינווייניג אויף די רעגירונגען מיטן ארגומענט פון ערפרעסונג".

ווייטער האלט מיעדזשינסקי אז אין ראטען פערבאנד איז איצט ענטשטאנען א נייע צייט וואס האט מיט דער פערגאנגענער קיין שייכות נישט און ער שרייבט צווישען אנדערעם פאלגענדעס:

„דער אינהאלט פון די לעצטע קאמינטערן בעראטונגען, דער אנטייל פון די רעצידירענדע סאוויעטישע פאקטארען אין די דאזיגע בעראטונגען, ווי אויך דאס אריינגעהען פון די דאזיגע פאקטארען אין צוזאמענשטעל פון דער פערוואלטונג פון קאמינטערן, האט אונז בעוואויגען צו בענוצען זיך אין היינטיגען ארטיקעל מיט די ווערטער „פערגאנגענע צייט" ווען מען רעדט וועגען דער נארמאליזירונג פון די בעציהונגען צווישען ראטען־פערבאנד און אנדערע מלוכות. דאס בעדייט נישט אז מיר זאלען האבען פון אונזער צייט איבערגעשטראכען די דאזיגע צייט, ווי אויך די געגענזייטיגע פערפליכטונגען וואס זענען געשלאסען געווארען מיטן ציל צו נארמאליזירען די פרידליכע און שכנישע בעציהונגען, אויב עס האנדעלט זיך וועגען דער פרינציפיעלער שטעלונג פון דער פוילישער עפענטליכער מיינונג האלט זי ווייטער אין דער נויטווענדיגקייט און נוצליכקייט אויפצוהאלטען און אפילו צו פערבעסערן דיראזיגע בעציהונגען, א חוץ דעם מוז פוילען סיי צוליב איהר געאפאליטישע ווי אויך היסטארישע ערפאהרונגען, האבען און האט א סך קאלט בלוט און רוהיגקייט אין דער אפשאצונג פון די געשעהענישען, וואס שפילען זיך אפ ארום איהר. נישט איילענדיג זיך דעריבער איבערצושטרייכען וואס עס איז אויפן געפיט פון דעם, וואס שיינט אונז סובּיעקטיוו און אביעקטיוו נוצליך — זענען מיר אבער געצוואונגען צו שטעלען פראגע־צייכענס. די לאגיק פון קלארען דענקען רוקט אונז אן פאלגענדע פראגען:

צי האבען סטאלין און די רעגירונג פון ראטען־פערבאנד בדעה אין דער צוקונפט צו ערפילען די אפמאכען וואס זיי האבען געשלאסען מיט אנדערע מלוכות און די דעקלאראציעס, וואס האט אין זייער נאמען אפגעגעבען ליטווינאוו וועגען דעם „געגענזייטיגען נישט אריינמישען זיך אין די אינערליכע ענינים" — אדער זיי וועלען אפילו די בעשלוסען פון לעצטען קאנגרעס פון קאמינטערן וועגען ארגאניזירען אינערליכע דיווערסיעס און רעוואלוציאנערע איבערקעהרענישען אין די מלוכות מיט וועלכע די אפמאכען זענען געשלאסען געווארען?

צי האט ה' ליטווינאוו בדעה צו פיהרען זיינע דיפלאמאטישע אקציעס וואס ער האט איצט אונטער נענומען מיט דער הילף פון די געזאנדטע און אמבאסאדארען פון ראטען פערבאנד — אדער מיט דער הילף פון ערפרעסונגען פון א הסכם אויף זיינע דיפלאמאטישע איניציאטיווען דורך א דרוק פון אינווייניג מצד די בעזונדערע סעקציעס פון קאמינטערן?

בכדי אויסצומיידען מיספערשטענדנישען ערד לויבען מיר זיך צו בעטען, די סאוויעטישע פובליציסטען — אויב זיי וועלען אונז בעווייזען א ענטפער, וועלכער אינטערעסירט אונז שטארק — אז זיי זאלען זיך אפזאגען פון די פרובען אונז צו פערטייטשען, אז ה' סטאלין — דער דיקטאטאר פון ראטען פערבאנד פון חסר פון זיינע פעלקער — און סטאלין, דער אנטיילנעהמער אין די לעצטע בעראטונגען און מיטגליד פון דער פערוואלטונג פון קאמינטערן זענען צוויי פערשידענע פערזאנען; אז ליטווינאוו אלס מיניסטער פון אויסערן ענינים בעזיצט די מיסטישע אייגענשאפט צו ווערען גאר א אנדערע פערזאן ווען ער נעהמט אראפ זיין זשענעווער צילינדער און טוט אן דאס ווייכע מאסקווער היטעלע. ווייל אין דעם וועלען מיר, פשוטע מענשען נישט גלויבען".

אזא שארפער ארטיקעל געווענדעט געגען ראטען פערבאנד אין א האלב אפיציעלע צייטונג, איז ביז איצט נאך נישט געווען, דאס בעווייזט טאקע, אז די פאליטישע בעציהונגען צווישען פוילען און ראטען־פערבאנד האבען זיך לעצטענס שטארק פערערגערט.

—=—

וואהל-גרויסע פון דער הויפט-שטאט

אין די קארידארען פון די מיניסטעריומ'ס טוט ז'ך חושך. — דער עולם האט זיך גענומען צו... רעליגיע. — מ'בעטעלט, מ'שנארעט, מ'פענטעט סענאט=מאנדאטען.

ווען מ'זאל וועלען שרייבען וועגען דער וואהל־לאגע אויף דער יודישער גאס כראנאלאגיש, וואלט מען געדארפט זאגען, אז, אייגענטליך, זענען די סיים וואהלען שוין „ערלעדיגט" און איצט האלט מען שוין ביים סענאט. דער אונטערשיד איז נאר דער, וואס די סענאט - ראנגלעגישען קומען פאר נישט אין די וואהל קאלעגיעס און נישט צווישען די פארטייען, נאר — אין די קארידארען פון די מיניסטעריומס און פונם הויפט בּיורא פון ב.ב.

אויף וועגען סיים־מאנדאטען האט מען זיך בעמיהט, מ'האט אונטערהאנדעלט, געפרובט שאפען בלאקען, פערשטענדיגונגען, — געהט עס צו מיט די סענאט מאנדאטען אנדערש: דא בעטעלט מען פשוט, מען לעגט זיך אין דער לענג און אין דער בּרייט, מען טוט זיך אויס אדם־נאקעט און ס'גייט א פענטאנצטווא אויף דער גאנצער פארע..

פערשטעהט זיך אז מיר שרייבען בכיון בלשון „מען", „מען טוט", כדי נאך נישט אנצווייזען ווער עס ליגט זיך אין דער לענג און ווער אין דער בּרייט, ווער עס בעטעלט מעהר און ווער עס שנארעט ווייניגער; וויל.. אייגענטליך טרעפען זיך אין די קארידארען און אויף די הינטערשטע טרעפ פון די קאנצעלאריעס כמעט א ל ע פון די פארטייפארשטעהער און קהלה גראבלער און מאנדאטען - באפער און כבוד זוכער און יוצרי־משרתים פון פערשידענע „הויפען".

די וואזשנעס פון די מיניסטעריומס ווייסען שוין אז ווען זיי דערזעהען א יוד, אין קארידאר, איז ער — „וו'ספראוויע סענאטו"...

* * *

די אלע געהער און קריכער און לויפער זענען, זעלבּסטפערשטענדליך, די, וואס זענען לא עליכם, דורכגעפאלען אין די וואהל קאלעגיעס (צוליב „די" אדער „אנדערע" סיבות...) און זיי ווילען כאטש אריין אינם מושב זקנים פון דער וויעיסקא־גאס.

אבער עס איז נאך ווייט נישט שטיל געווארען

פון אונזער ווארשאווער קארעספאנדענט
מ. עלבוים

מיט די אמפערנישען ארום די סיים וואהלען, צו וועלכע עס זענען נאך געבליבען קנאפע 2 וואכען.

קודם כל איז געווארען אנ'איבערליציטאציע אויף... רעליגיע, אויף פרומקייט, היות ווי די ,אגודה' איז געבליבען אהן שום אויסזיכטען אויף א סיים־מאנדאט אין ווארשא, און היות ווי מ'ווייסט אז די „אגודה" דיספאנירט אינם 2טען (יודישען) וואהל ראיאן מיט א גרויסער צאהל שטים־בערעכטיגטע וועהלער, ווייל מען איצט כאפען את־די־דאזיגע וועהלער, ווי־אזוי? מען נעהמט זיך צו פרומקייט: אלע קאנדידאטען (ביי א קליינעם אויסנאהם) זאגען־צו צו זיין גוט און פרום, קעמפען פאר רעליגיעזע הצטרכותן, שאפען רבנים־פאסטענס, זארגען דערפאר, אז די העגעמאניע פון דער „אגודה" אין די קהלות זאל ווייטער בליבען און אזוי ווייטער און ווייטער.

א טייל קאנדידאטען (ווי למשל, דער פארוטשניק ברעגמאן, דער פארשטעהער פון די קאמבאטאנטען), ווילען אויך געווינען די שטימען פון די רעוויזיאניסטען, וועלכע דיספאנירען אויך מיט אביסעל שטימען. די קאמבאטאנטען האפען בפרט אויף די רעוויזיאניסטען

* * *

אינם ציוניסטישען לאגער איז מכוח די פארלאמענט וואהלען בכלל שטיל. פון איין זייט דער בעקאנטער בעשלוס וועגען אבסטינענץ און פון דער אנדערער זייט — לוצערן, האבען געווירקט דערצו, אז דער ציוניסטישער עולם האלט זיך פון דער וואהלען. איבעריגענס איז טאקע אין דער ציוניסטישער מחנה דער קאנגרעס אין לוצערן א מעהר וויכטיגער און פראקטישער ענין, ווייל אין לוצערן רעדט מען און מען בעשליסט וועגען ממשותדיגע זאכען: סערטיפיקאטען, עליה קיין ארץ ישראל, פאסטענס, ארבייטס מעגליכקייט וכדומה.

אויב עס רודערט זיך אביסעל אין די קרייזען פון די האנדווערקער און קליינהענדלער, איז נאר סתם־אזוי, זיך צו „פארען", צו „מאכען א ווינד". וואָרום דער קאנדידאט פון די האנדווערקער (ה' גלאצער) און פון די קליינהענדלער (אדוו. זונדעלעוויטש) האבען פאקטיש נישט קיין שום שאנסען אויף דורכצוגעהן אלס דעפוטאטען, סיידען.. עס זאלען נעשעהען נסים אדער פשוטע טעותים מצד די וועהלער. איבריגענס קאנען די טעותים ביים וועהלען ברענגען צו א סך סיורפריזען, אבער קיין פראקטישע נוצען פאר די יודישע קאנדידאטען — נישט. בלויז איינער קאן געניסען פון די טעותים ביים איצטיגען קאמפליצירטען אופן פון וועהלען — דער פארשטעהער פון די נאכט סטרוזשעס, אורבאנסקי.

ווארום מ'דארף נישט פערגעסען, אז דער אופן פון וועהלען געהט־צו אויף אזא אופן, אז אינ'ם וואהל ביורא וועט דער וועהלער בעקומען א פארטיגע, געדרוקטע ליסטע מיט למשל, 7 קאנדידאטען נעמען; דער וועהלער וועט דארפען וויסען צו מאכען 2 צייכענס נעבען דעם נאמען אויף וועלכען ער שטימט. אויב דער וועהלער מאכט נישט קיין צייכענס, געהט זיין שטים אויפן ערשטען קאנדידאט פון דער ליסטע. און עס איז זיך שווער פארצושטעלען אז א ל ע יודישע וועהלער אין ווארשא וועלען זיך גענוי אריענטירען און וויסען צו מאכען צייכענס נעבען די נעמען וואס מען וויל וועהלען. פיל וועלען פרובען פשוט שטרייכען די איבריגע נעמען — אזעלכע שטימען ווערען גע'פסל'ט. אין דער פראקטישער ריכטונג איז נאך קיין שום אגיטאציע מצד קיינעם נישט געפיהרט געווארען. אט די דאזיגע דעזאריענטאציע קאן אריינפיהרען אין סיים פון י ו ד י ־ ש ע ן ראיאן דעם נאכט סטרוזש אורבאנסקי, וועגען וועלכען מ'וויצעלט זיך שוין, אז ער וועט זיין דער אמת'ער „ש ו מ ר י ש ר א ל"...

די „אונגעזעצליכע" געזעלשאפט פון סועץ-קאנאל

„נויעס ווינער זשורנאל" פערעפענטליכט א רייע אינטערעסאנטע פרטים וועגען דער טעטיגקייט פון דער געזעלשאפט וואס האט די דעה איבערן סועץ־קאנאל.

די צייטונג שרייבט, אז די צאהלרייכע פראצעסען וואס די יורשים פון עסטרייכישען אינזשיניער פאן נעגרעלי און די דייטשע גרופע פעראינטערעסירטע פערזאנען האבען לאנגע יאהרען געפיהרט געגען דער „אוניווערסאלער געזעלשאפט פון סועצער ים־קאנאל" אז מען זאל אנערקענען זייערע פינאנציעלע פרעטענזיעס, האבען ארויסגעשטעלט דעם בויער פון קאנאל פערדינאנד פאן לעסעפסען, ווי אויך די געזעלשאפט אליין אין נישט קיין גינסטיג ליכט. בעת די דאזיגע פראצעסען זענען פעסטגעשטעלט געווארען דאקומענטען ענדערונגען און אנדערע מערקווירדיגע מאכינאציעס, לויטן אורטייל פון 19טען מאי 1903 איז פעסטגעשטעלט געווארען א פעלשונג, וועגען די דאזיגע פאקטען האט די עפענטליכקייט עפעס געוואוסט. אבער דערפאר איז די ברייטע קרייזען נישט געווען בעוואוסט אז די פעלשונגען, ענדערונגען, און אנדערע מאנעווערעס שאפען א יסוד אויף צו בעצווייפלען די לעגאליטעט פון דער סועץ געזעלשאפט. אין דאזיגען פאקט האבען זיך אנגעכאפט די איטאליענער, בעזונדער צוליב דער ערווארטעטע מלחמה מיט אביסיניען.

די איטאליענישע פרעסע האט איצט פערעפענטליכט וועגען דעם ענין וויכטיגע מאטעריאלען. אין 1854 האט די געזעלשאפט אויסצופארשען די מעגליכקייט צו בויען דעם סועץ קאנאל ארויסגעשיקט לעסעפסען, פערזעהענדיג איהם מיט געלד און פולמאכטען קיין עגיפטען בכדי ארויסצורופען ביי זיין פריינד דעם עגיפטישען וויצע קעניג מאהאמעד סאיד פאשא א פעראינטערעסירונג מיט דעם פלאן צו בויען דעם קאנאל און צו בעקומען פון איהם דערויף די קאנצעסיע, לעסעפסען האט טאקע בעקומען די פולמאכטען אין נאוועמבער 1854 און אין יאנואר 1856; זיי זענען געווען געשריבען אויף לעסעפסען'ס נאמען, ווייל אויפ'ן מזרח האט מען פלומרשט נישט געוואלט האבען צו טון מיט א אנאנימער געזעלשאפט דאס איז אבער נאך נישט געווען קיין קאנצעסיעס, ווייל דער עגיפטישער וויצע קעניג האט נישט געהאט קיין ערלויבניש דערויף פון דער טערקישער רעגירונג. אין די פולמאכטען איז נאר געזאגט געווארען אז זייער גילטיגקייט איז אפהענגיג פון טערקישען סולטאן.

נישט קוקענדיג אבער אויף אלע בעמיהונגען און אויף דער דיפלאמאטישער פערמיטלונג איז לעסעפסען נישט געלונגען צו בעקומען די קאנצעסיע פון דער טערקישער רעגירונג, דאן האט ער זיך בענוצט מיט א אויסערגעוועהנליכען טריק, נישט האבענדיג קיין קאנצעסיע האט ער אנגעהויבען צו זאמלען אונטערשריפטען אויף אקציעס פון סועץ קאנאל. אין אנהויב איז געגאנגען שוואך אזוי אז א טייל פון די אקציעס האט מען געמוזט פערטיילען צווישען די מיטגלידער פון דער גרופע אנטיילנעהמער. אויף דער זיצונג פון 20. נאוועמבער 1858 האט לעסעפסען איבערגעגעבען די פולמאכטען וואס ער האט בעקומען, ווייל קיין אמת'ע קאנצעסיעס האט ער נישט געהאט, דער פראטאקאל פון דער דאזיגער זיצונג, אויף וועלכער עס האט זיך קאנסטיטואירט די פערוואלטונג פון דער געזעלשאפס געפינט זיך אין וויען ביי דער טאכטער פון דעם אויטאר פון פראיעקט פון בויען דעם קאנאל, אינזשיניער נעגרעלי, — מאריא פאן גראס - נעגרעלי. אבער אין פעברואר 1859 האט לעסעפסען געהאט די מעגליכקייט אויסצוצאהלען פון די געלדער וואס זענען איינגעפלאסען פאר די פאקטיש פערקויפטע אקציעס, די אונטערגעשטעלטע „גרינדער" פון קאנאל זייערע פערהעלטניסמעסיגע אונבעדייטענדע אוואנסען. אלס רעזולטאט פון דער דאזיגער אפעראציע איז דער עגיפטישער וויצע קעניג וואס האט אריינגעלייגט אין עסק א גרויסען קאפיטאל און די אמתע גרינדער פון קאנאל, געבליבען ביי גארנישט. דער וויצע קעניג האט פערעפענטליכט א פראטעסט, האט פערבאטען צו בויען דעם קאנאל און אין אנוועזענהייט פון דיפלאמאטישען קארפוס האט ער דורך זיין פרעמיער ראניא פאשא אנולירט די פולמאכטען, וואס ער האט געגעבען לעסעפסען, וועגען דעם איז צוזאמענגעשטעלט געווארען א פראטאקאל וואס איז אונטערגעשריבען געווארען דורך די אויסלענדישע קאנסולען, דער דאזיגער פראטאקאל געפינט זיך אויך ביי נעגרעלים טאכטער.

איזמאיל בעי, דעם נאכפאלגער פון וויצע קעניג מאכאמעד סאיד, וועלכער איז געשטארבען אין 1863 איז געלונגען איבערצורעדען צום טייל מיט גוטען און צום טייל מיט דראהונגען, אז ער זאל אנערקענען דעם פראנצויזישען קעניג נאפאלעאן דעם 3, וועלכער האט געהאט פאר א פרוי לעסעפסען'ס ברודערן טאכטער, אלס בורר. נאפאלעאן דער דריטער האט געפסקנט אז איזמאיל בעי דארף קויפען אקציעס פון דער סועץ געזעלשאפט, פאר 94 מיליאן פראנק. נאך לאנגע אונטערהאנדלונגען האט די טערקישע רעגירונג וועלכע איז צוליב פאליטישע טעמים געווען געגען דעם בויען דעם סועץ קאנאל, ענדליך אין יאהר 1866 געגעבען איהר הסכמה אנצוהויבען די ארבייטען. אבער אויך דער דאזיגער דאקומענט איז נישט געווען א ריכטיגע קאנצעסיע ער האט נאר בעשטעטיגט דעם אפמאך וואס איז מיט א חודש פריהער געשלאסען געווארען צווישען איזמאיל בעי און לעסעפסען.

דאס זענען די יורידישע יסודות אויף וועלכע עס שטיצט זיך ביזן היינטיגען טאג די געזעלשאפט פון סועץ קאנאל.

אין יוני 1913 איז אויף דעם פארזיצענדען פון דער געזעלשאפט פון סועץ קאנאל אנגעגעבען געווארען א אנקלאגע אין וועלכער עס ווערט אנגעוויזען אז די פערוואלטונג פון דער געזעלשאפט בעגעהט א קרימינעליש פערברעכען, ווייל זי פיהרט א אונטערנעהמונג, וויסענדיג וועגען דער פעלשונג פון די דאקומענטען אויף וועלכע די געזעלשאפט שטיצט זיך און אז זי האט נישט קיין געזעצליכע קאנצעסיע.

דער לאנג יעהריגער רעכטס קאנסולענט פון נעגרעלים טאכטער און שפעטערדיגער פרעזידענט פון פראנקרייך פואנקארע, האט וועגען דער געזעלשאפט פון סועץ קאנאל געזאגט פאלגענדעס:

„די געזעלשאפט פון סועץ קאנאל עקזיסטירט, וואס אנ'אמת, פאקטיש אבער נישט יורידיש".

עס איז אבער כאראקטעריסטיש, אז די גאנצע געשיכטע מיט דער אונגעזעצליכקייט פון דער געזעלשאפט, האט די איטאליענישע פרעסע אויפגעמישט, איצט, בעת עס הערען זיך אלץ מעהר שטימען, אז די איינציגע סאנקציע וואס וואלט געקענט אפהאלטען מוסאלינין פון זיין עראבערונגס צוג אין אביסיניען איז דאס שליסען דעם קאנאל פאר די איטאליענישע טראנספארטען.

—=—

נייער פאָלקסבלאַט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט

מיטוואָך 28 אויגוסט

כ"ט מנחם אב תרצה

זון-אויפגאַנג 4.40
זון-אונטערגאַנג 6.33

ערב די וואַהלען צום סיים

(א) לויט אַ פאַראָרדענונג פון די פאָרזיצער פון די דריי קרייז-וואַהל־קאָמיסיעס זענען נעכטען אויף די מויערן פון שטאָט אויסגעהאַנגען געוואָרען מעלדונגען וועגן די קאַנדידאַטען אין סיים אויף וועלכע די וועהלער וועלען קענען שטימען אין טאָג פון די וואַהלען ד. ה. דעם 8-טען סעפטעמבער.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט זיך שוין אָנגעהויבען די פאָרוואַהל-קאַמפּאַניע. די קאַמ-פּאַניע ווערט אָבער נישט געפיהרט ווי פריהער ווע-גען ליסטעס נאָר וועגען בעזונדערע קאַנדידאַטען. אין שטאָט האָבען זיך שוין בעוויזען פלוג-בלעטער און אויפרופען. עס קומען פאָר פאַרשידענע אַגי-טאַצע-פאַרזאַמלונגען

די פאַרבערייטונגס-אַרבייטען אין די וואַהל ביוראָען ווערען ווייטער זעהר אינטענסיוו אַדורכ-געפיהרט. עס ווערען פאַרבערייט צעטלען מיט די נעמען פון די קאַנדידאַטען. די צעטלען ווערען ספּעציעל אָפּגעשטעמפּעלט, ווייל די צאָהל אָפּגע-געבענע קאָנווערטען מוז ענטשפּרעכען דער צאָהל צעטלען. די וועהלער וועלען קאָנען אָפּגעבען זייערע שטימען, נאָר אויף די אָפּגעשטעמפּעלטע צעטלען.

* * *

די פאָרזיצער פון די בעזונדערע קרייז-וואַהל-קאָמיסיעס האָבען נעכטען דורכקאָנטראָלירט די פראָטאָקאָלען, וואָס זענען צוזאַמענגעשטעלט גע-וואָרען נאָך די וואַהלען פון דעלעגאַטען אין וואַיעוו-וואָדישען קאָלעגיום צו וועהלען אין סענאַט. ווי מען אינפאָרמירט אונז זענען קיין שום פעהלער, סיי פאָרמעלע און סיי פאַקטישע, אין די בעזונדערע וואַהל-קאָמיסיעס נישט געמאַכט געוואָרען. די וואַה-לען זענען אַלזאָ גאַנץ פאָרמעל בעשטעטיגט גע-וואָרען. די אויסגעוועהלטע דעלעגאַטען וועלען איצט בעקומען אַ ספּעציעלע מעלדונג וועגן דער זיצונג פון קאָלעגיום, וואָס דאַרף פאָרקומען דעם 15 סעפּ-טעמבער, 10 אַ זייגער אינדערפריה אין לאָקאַל פון שטאָט-ראַט, פּאָמאָרסקאָ 16.

שטאָט-פערוואַלטונג אויסגעאַרבייט א סטאַטוט פאַר דעם שטאַטישען בייראַט

די שטאָט-פערוואַלטונג האָט שוין אויסגעאַר-בייט אַ סטאַטוט פאַר'ן שטאָטישען בייראַט, וועלכער דאַרף די טעג בעשטימט ווערען און וועט בעשטעהען פון 24 פערזאָן.

אין אַלגעמיין שטיצט זיך דער סטאַטוט אויף דעם רעגולאַמין פון געוו. שטאָט-ראַט. די הויפּט-ענדערונג איז געמאַכט געוואָרען דערין, וואָס דער בייראַט וועט נישט אָננעהמען קיין בעשלוסען נאָר וועט געבען זיין מיינונג פאַר דער שטאָט-פערוואַלטונג.

די צווייטע וויכטיגע ענדערונג איז געמאַכט געוואָרען אין דעם, וואָס ס'איז אָפּגעשאַפען גע-וואָרען די עפענטליכקייט פון די בעראַטונגען. די זיצונגען פון בייראַט וועלען אַלזאָ, לויט דעם נייעם סטאַטוט, זיין געהיימע. די דאָזיגע בע-שטימונג האָט אַרויסגערופען אונצופרידענהייט אין אַלע קרייזען אַזוי, אַז ס'איז מעגליך, אַז דער דאָזי-גער פונקט זאָל נאָך געענדערט ווערען

וואַיעוואָדע האַוקע-נאָוואַק

אויף א לוסטראַציע איבער דער לאָדזער וואַיעוואָדזשטווע

דער לאָדזער וואַיעוואָדע האַוקע-נאָוואַק האָט אין זיין לוסטראַציע פון בזשעזשינער פּאָוויאַט אַ בעזונדערען אַכט געלעגט אויפ'ן צושטאַנד פון די שאָסעען. עס איז כדאי צו בעמערקען, אַז דער צושטאַנד פון די שאָסעען צווישען לאָדז און וואַרשע, ווערט פון יאָהר צו יאָהר בעסער. צווי-שען אַנדערען האָט דער וואַיעוואָדע בעזוכט די וועגען: אַנדרעספּאָל—גאַלקובעק, בוקוב—ניעוואַדאָ, בזשעזשין—סטריקאָוו, באַרטאָשעוויטש—סטריקאָוו.

אַ חוץ דעם האָט דער וואַיעוואָדע בעזוכט אין בעזונדערע דערפער די קולטור-אַנשטאַלטען, שולען, מוסטער-ווירטשאַפטען און דאָס גל. אין אייניגע דערפער האָט מען פאַר'ן וואַיעוואָדע אַראַנ-זשירט פייערליכע אויפנאַמען ווי אַ שטייגער אין דער שולע אין יעזשעוו, וואו דער וואַיעוואָדע און זיין פרוי האָבען זעהר גוט פערברענגט..

אין דער לוסטראַציע-רייזע האָבען דעם וואָ-יעוואָדע בעגלייט אייניגע העכערע בעאַמטע פון דער וואַיעוואָדזשטווע.

משה-מאַניעק מאַכט זיך לוסטיג

אזא חכם ברילדה, וואָס אַרבייט די מלאכה אין מיטען טאָג...

(א) איז דאָ אין לאָדז אויף פּילסודסקיעגאָ 63 אַ שיינער יונגערמאַנטשיק מיט'ן נאָמען משה-מאַ-ניעק זאַנדבערג.

אָט דאָס בחור'ל איז, ווייזט אויס, קינדוויז גע-פאַלען אויפ'ן קאָפּ — וואָרום צו אַזאַ „חכמה" ווי ער האָט זיך דערטראַכט אין אַזאַ שווערער קריזיס-צייט, ווי מיר לעבען איצט איבער, דאַרף מען צו זיין נאָר אַ וואַזשנער חכם, אַ שאַרפער מוח, אַ צוש שבצוש...

איינגעפאַלען איז איהם נעמליך אָט וואָס: ער פלעגט זיך לעצטענס טאָג-איין, טאָג-אויס אויסשמי-רען די הענט מיט סאַדזעס און געגאַנגען שפּאַצירען איבער די גאַסען..

האָט זיך איהם אויפ'ן וועג געטראָפען אַ דאַמע, אָדער אַ מיידעל אָנגעטון אין אַ העל קלייד, איז עס פאַר איהם געווען אַ מחיה — האָט ער נישט לאַנג געטראַכט, נישט לאַנג באַלעמוטשעט און אַזוי זיך הינטערווייליגע כלומרשט צופעליג פלעגט ער שוין דאָס קלייד אַזוי פערשמירען, אַז פערבייגייער האָ-בען געקוקט און געלאַכט.

הכלל די מעשה האָט אַזוי לאַנג געדויערט, ביז פּאָליציי האָט פעראָרדענט אַנ'אָבסערוואַציע. און נעכטען האָט מען איהם געפּאַקט אויף דער הייסער מינוט -— אויף פּילסודסקיעגאָ גאַס טאַקי, בעת ער האָט געלייגט אַ חתימה, זיין „שוואַרצע האַנד" אויף אַ פערבייגעהענדער פרוי'ס קלייד.

ער וועט ווייטער פערזאָגען אַ צעהנטען דאָס נישט צו טון.

אכטונג, פּאַלעסטינער בירגער!

שיף-קאַרטען אויף S/S „POLONIA"

שיף-קאַרטען אויף S/S „Dacia" און „Regele Carol"

הנחה-בילעטען נאָך קאָנסטאַנצ'

רומעניש טראַנזיט-וויזעס. ערלעדיגט אמשנעלסטען

Wagons-Lits Cook

Piotrkowska 68, tel. 170-70.

העלפט אויף העלפט

אַרעסטירט 8 וואַזשנע גנבים און איינברעכער

(א) אין רעזולטאַט פון דער נעכטען אַדורכ-געפיהרטער פּאָליציייאישער אַבלאַווע, זענען אַרעס-טירט געוואָרען 8 פערזאָן, וואָס האָבען זיך שוין לאַנג „קונה שם געווען" ביי דער פּאָליציי.

ואלה שמות, און דאָס זענען די נעמען פון די בעקאַנטע גנבים-איינברעכער: וולאַדיסלאַוו היי-לער, בעריש וואַרצקי, סטעפאַן אַנטשאַק און אַנ-טאָני גאַרני.

די קעשענע-גנבים זענען: אברהם ראַדאָ-שיצקי, ישראל דאַיוועש, ברוך קרול און יאַן יאַרקין. זיי זיצען, ווי די טאַטעס.

אַ פּאַטער אַנ'אויסוואורף

פערגוואַלטיגט זיין 11-יעהריגע טאָכטער

(א) צווישען פּאַן'פּאַלק סטעפּאַן און זאָפיא טשאַרניעצקי האָט געהערשט שלום-בית. אַזוי לאַנג, ווי טשאַרניעצקי האָט געהאַט אַרבייט. ווען ער האָט די אַרבייט פערלוירען, און שכורן האָט ער געקאָנט נאָך פון פריהער, איז דאָס צוזאַמענלעבען צווישען מאַן און פרוי געוואָרען אונערטרעגליך. ער פלעגט אין שכורן צושטאַנד די פרוי און דאָס קינד, אַ מיידעלע, שרעקליך מאַלטרעטירען, ביז די פרוי האָט גענומען דאָס קינד און זיך בעזעצט בעזונדער. די פרוי האָט אינגיכען אַליין בעקומען אַרבייט און געלעבט מיט'ן קינד אין אַ צימער אויף רישיאַ-גאַס 5

דער פאָטער פלעגט קומען צום קינד צו גאַסט. די מוטער האָט פאַר איהם מורא געהאַט און דאָס איהם פערבאָטען. דאַן פלעגט ער קומען אין דער צייט ווען די מוטער איז געווען ביי דער אַרבייט.

איינמאָל איז ער געקומען אין אַ שכורן צושטאַנד און אויסנוצענדיג די סיטואַציע, דאָס קינד ,די 11-יעהריגע איזאַבעלאַ, פערגוואַלדיגט. ער האָט איהר דאַן אָנגעזאָגט, אונטער דער דראָ-הונג, אַז ער וועט זי ערמאָרדען, זי זאָל דער מוטער גאָרנישט דערצעהלען.

פון דאַן אָן איז ער געוואָרען נאָך אַנ'עפטערער גאַסט ביים קינד. עס האָט געדויערט אַזוי לאַנג, ביז די מוטער האָט בעמערקט, אַז דאָס קינד איז עפּעס אינגאַנצען געענדערט. זי האָט זיך געווענדעט צו אַ דאָקטאָר און דאָ האָט זיך אַרויס געוויזען ,אַז דאָס קינד איז אין אַנדערע אומ-שטענדען, אַ חוץ דעם אַנגעשטעקט מיט אַ וועי-נערישער קראַנקהייט. דאָס קינד האָט דאַן אויך דערצעהלט, אַז דער פאָטער האָט זי שרעקליך געשלאָגען, ווען זי האָט איהם נישט געוואָלט נאָכקומען.

די מוטער האָט וועגען דעם אַלעם מיטגע-געטיילט דער פּאָליציי, וועלכע האָט דורכגעפיהרט אַנ'אויספאָרשונג. דער 44-יעהריגער פערברעכע-רישער פאָטער איז אַרעסטירט געוואָרען. דאָס קינד האָט מען גענומען אין שפּיטאָל אויף צו היילען.

געענדערט דעם נאָמען פון א דאָרף

(א) לויט אַ פאַראָרדנונג פון לאָדזער וואָיע-וואָדע איז אין דעם ראַיאָן סלוגען-וויצע, גמינע בענדקאָוו, בזשעזשינער פּאָוויאַט אריינגעצויגען גע-וואָרען אויך דאָס דאָרף רודניקי.

גלייכצייטיג ווערט דער נאָמען „רודניקי" גע-ענדערט אויף „וויקנא" גמינע בענדקאָוו בזשעזשינער פּאָוויאַט. די דאָזיגע ענדערונג איז פאָרגעקומען צוליב דעם וואָס אין דער לאָדזשער וואָיעוואָדע איז שוין פערהאַן אַנ'אַנדערע דאָרף וואָס הייסט אויך רודנקי.

אַנ'אַרבייטסלאָזער זיך אויפגע-שניטען דעם בויך

אויף יאַבלאָנאָווסקאַ 4 האָט דער אַרבייטס-לאָזער 32-יעהריגער הענריק טשיעפלורא אין אַנ'-אַנפאַל פון פערצווייפלונג געפּרוּווט בעגעהן זעלבסט-מאָרד ער האָט נעמליך מיט אַ מעסער זיך אויפגע-שניטען דעם בויך, אין אַ שווערען צושטאַנד האָט איהם די פּאָגאָטאָווע אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל!

Doktór

Z. Henrykowski

ספּעציאַל-אַרצט פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוועכע

טראַוגוטאַ 9

טעל. 262-98

נעהמט אָן פון 8—11 און פון 6—9 אָוענד. זונטאָג פון 9 פריה ביז 12.30 בייטאָג.

פאַר פרויען ספּעצ. אַ וואַרטע-זאַל

צוגאַב-פּאָבאָר-קאָמיסיע

מיטוואָך, דעם 28-טען ה.ח. האָט זיך אין לאָקאַל אויף פּיעטריקאָווער 165 אָנגעהויבען צו אַמטירען אַ ספּעציעלע צוגאַב-פּאָבאָר-קאָמיסיע פון 1-טען שטאָטישען פּ. ק. או.

צו דער קאָמיסיע דאַרפען זיך צושטעלען אַלע רעקרוטען פון יאָהרגאַנג 1914 און עלטערע וועלכע האָבען זיך, זיינער צייט נישט צוגעשטעלט צו דער פּאָבאָר-קאָמיסיע און האָבען נאָך ביז היינט נישט רעגולירט זייערע מיליטערישע בעציהונגען, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11. פּאָליציי-קאָמיסאַריאַטען, ווי אויך די, וועלכע האָבען בעקומען נאָמענטליכע אויפפאָדערונגען פון דער שטאָטישער סטאַראָסטווע.

אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט - דיזשורען

היינט ביינאַכט דיזשורירען פּאָלגענדע אַפּטיי-קען:

קאָפּראָווסקי (נאָוואָמיעיסקאַ 15), טראַווקאָווסקי (בזשעזשינסקאַ 56), ראָזענבלום (שרודמיעיסקאַ 21), באַרטאָשעווסקי (פּעטריקאָווער 95), סקוואַר-טשינסקי (קאָנטנאַ 54), ל. טשינסקי (ראָקיטשי-נער 53).

קהלה מאַכט א נייעם טרעפּען-הויז אין ראַדאָגאָשטשער שוהל

די קהלה - פערוואַלטונג איז צוגעטרעטען צו בויען אַ נייע טרעפּען-הויז אין דער ראַדאָגאָש-טשער שוהל. וועלכע איז ווי בעקאַנט געשענקט געוואָרען דער קהלה דורך דעם פערשטאָרבענעם בירגער יצחק באָומגאָלד.

אין דער פירמע „דזשענטלמען"

אַרבייטען שוין 1.000 אַרבייטער

(א) נעכטען, נאָכ'ן טיילווייזען אַדורכפיהרען דעם רעמאָנט, זענען געבראַכט געוואָרען אין בע-וועגונג די צוגרייטונגס-אָפּטיילונגען אין דער פאַבריק „דזשענטלמען". אַזוי אַז עס זענען שוין בעשעפ-טיגט אַנ'ערך 1,000 אַרבייטער און אַרבייטערינס.

די צווייטע פּאַרטיע. אין דער צאָהל פון 1,000 מאַן וועט אָנהויבען צו אַרבייטען אין משך פון די קומענדיגע 2 וואָכען.

די שטרייקען אין די ציגעלניעס

(א) נעכטען איז ליקווידירט געוואָרען דער שטרייק אין גלאָזערס ציגעלניע אין ראַדאָגאָשטש. דער שטרייק האָט געדויערט אַ וואָך צייט, און די אַרבייטער האָבען געפאָדערט מ'זאָל זיי נישט פער-קלענערען דעם אַרבייטס-לוין. דער אַרבייטס-געבער איז נאָכגעקומען זייער פאָדערונג.

* * *

(א) דאַגעגען דויערט נאָך אַלץ דער שטרייק אין דער ציגעלניע פון הובלען אין ראָגי, הינטער לאָדז. עס שטרייקען אַנ'ערך 100 אַרבייטער.

זיך פערסמט מיט ווילדע יאַגעדעס צוויי קינדער

(א) אין דאָרף מאַריאַנאָוו (בזשעזשינער פּאָוויאַט) זענען געווען אויף זומער וואוינונג די פאַמיליע קרישקאַ פון לאָדז.

צוויי קינדער פון די קרישקאַס, דער 4 יעה-ריגער סטאַניסלאַוו און 5 יעהריגער זדיסלאַוו האָ-בען אין וואַלד געפונען ווילדע יאַגעדעס און זיך אָנגעגעסען מיט זיי די פאָלגען זענען געווען פאַ-טאַלע: דער יונגערער סטאַניסלאַוו איז אינגיכען, אין שרעקליכע ווערטאָגען געשטאָרבען. דעם על-טערן האָט מען אין אַ שווערן צושטאַנד געבראַכט קיין לאָדז אין שפּיטאָל.

Dr.

Wołkowyski

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

ציגעל-גאַס 11, טעל. 238-02

נעמהט אָן אין הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוועכע פון 8—11 בייטאָג און פון 4—9 אָווענד

פעראייניגטער יודישער וואהל-קאמיטעט

איז געשאפען געווארען אויף א פערזאמלונג פון ווירטשאפטליכע און געזעלשאפטליכע פעראיינען

ווי מיר האָבען שוין בקיצור מיטגעטיילט, איז עהערגעכטען פאָרגעקומען אין קהלה-לאָקאַל אַ פֿערזאמלונג פון אַנ׳ערך 100 פאָרשטעהער פון פֿערשידענע פראָפֿעסיאָנעלע און געזעלשאַפֿטליכע אינסטיטוציעס וועגען אָרגאַניזירען אַ פֿעראייניגטען יודישען וואַהל-קאָמיטעט צו די וואַהלען פון סיים און סענאַט.

די פֿערזאַמלונג האָט געעפֿענט אַדוו. מענקעס, וועלכער האָט אָנגעוויזען, אַז לאָדז איז געוועזען די איינציגע שטאָט, וואו די גרויסע מערהייט פון די יודישע עלעקטאָרען האָבען זיך פֿעראייניגט און אַרויסגערוקט אַלס דעם איינציגען יודישען קאַנדידאַט. דעם קהלה - פּרעזעס ה׳ מינצ - בערג. אַ דאַנק דער דאָזיגער קאָנסאָלידאַציע, איז, לויט דער מיינונג פון אַדוו. מענקעס, נישט געקומען צו דער טרויעריגער טאַקטיק ווי אין וואַרשאַ ווי ס׳דראָהט אַ געפֿאַהר, אַז ס׳זאָל נישט אַדורכגעהן קיין יודישער דעפוטאַט, צוליב דער ריין יודישער קאָנקורענץ. דער רעדנער פֿאָדערט אויף די פֿערזאַמעלטע אויך איצט זיך צו קאָנסאָלידירען און אַדורכפֿיהרען דעם יודישען דעפוטאַט פֿון לאָדז, וועלכער דאַרף נישט זיין קיין קאַנדידאַט פֿון איין פּאַרטיי, נאָר דער דעפוטאַט פֿון דער יודישער בעפֿעלקערונג אין לאָדז.

אַלס פֿאָרזיצער פֿון דער פֿערזאַמלונג ווערט געוועהלט פּרעזעס לעווינשטיין, וועלכער האַלט, אַז אין איצטיגען דראָהענדען מאָמענט פֿאַר׳ן יודענטום, איז די אויפֿגאַבע פֿון צוקונפֿטיגען דעפוטאַט מינצ-בערג, צו זיין נישט דער פּאַרטייאישער דעפוטאַט, נאָר דער יודישער.

דער פֿאָרזיצער לאַדענט איין אין פּרעזי-דיום פּרעזעס ביבערגאַל און פּרנס רעד. פֿרידענזאָן.

דאַן האַלט פּרעזעס מינצבערג אַ לענגערע רעדע וועגען זיין שטעלונג צו די איצטיגע סיים-וואַהלען, ער זאָגט צוו. אַנדערען:

די איצטיגע וואַהלען אונטערשיידען זיך זעהר פֿיל פֿון די פֿריהערדיגע. ווען מיך האָט איצט גע-טראָפֿען דער כבוד צו זיין דער קאַנדידאַט אויף אַ יודישען דעפוטאַט, ווייל איך דאָס אַרויפֿלעגען אויף מיין ביז-איצטיגער אָפּפֿרוויליגער און עהר-ליכער אַרבייט.

ביי די איצטיגע וואַהלען איז פֿאַרהאַן אַנ׳אָריגי-נעלע אַפּאַטיע און אַ קינסטליכע. ס׳זענען פֿאַרהאַן אַזעלכע, וואָס ווילען נישט פּרינציפּיעל געהען צו די וואַהלען און אַזעלכע, וואָס מאַכען נאָר אַזאַ אָנשטעל.

אמת, אַז די איצטיגע וואַהל - אָרדינאַציע בעוועהט אונז יודען שוין דורך דעם אַוועקנעהמען די פּראָפּאָרציאָנאַליטעט, זי איז אָבער נישט גע-ווענדעט ספּעציעל אַקעגען אונז, נאָר קודם-כל געגען די, וועלכע מיר יודען קענען בשום אופֿן נישט זעהען ביי דער מאַכט, און ס׳איז פֿאַרהאַן דער אויסוואַהל, אָדער מיר זאָלען בלייבען ביי אַ קלענערער רעפּרעזענטאַנץ, אָדער אונזערע פֿינ-סטערע שונאים זאָלען קומען צו דער מאַכט. איך פֿערזיכער נישט, זאָגט פּרעזעס מינצבערג, אַז דער גאַסען-אַנטיסעמיטיזם וועט אויפֿהערען, אָבער קיין רעגירונגס-אַנטיסעמיטיזם וועט ביי דעם איצ-טיגען רעזשים נישט זיין. און צי דאַרפֿען מיר זיך בעקלאָגען אויף דער קליינער רעפּרעזענטאַנץ, ווען די 6 מאַנדאַטען, וועלכע מ׳האָט אונז גע-זיכערט, האָבען מיר זיך אַליין קאַליע געמאַכט, כדי צו ראַטעווען די קליינע יודישע רעפּרעזענ-טאַנץ דאַרף מען קודם-כל געהען סאָלידאַריש צו די וואַהלען. ס׳געשעהט אונז אַנ׳עקאָנאָמישע עולה — דאָס איז אַלץ אמת, אָבער ווען מיר ווילען אין דעם נייעם סיים בלייבען אָהן רעפּרעזענטאַנץ, קען עס ווערען אַ נישט-געשריבען געזעץ אויף שטענדיג.

יעדער איצטיגער דעפוטאַט טאָר נישט זיין קיין ענג-פּאַרטייאישער. איצט איז נישט פֿאַרהאַן קיין אגודיש יודענטום, נישט קיין ציוניסטיש, אָדער פֿאָלקיסטיש יודענטום. נאָר — אַ יודיש יודענ-טום און דער איצטיגער דעפוטאַט וועט מוזען דינען די אינטערעסען פֿון גאַנצען יודענטום.

מיין אַרבייט ביז איצט, זאָגט פּרעזעס מינצ-בערג, איז אויך נישט געווען קיין איין-זייטיגע און קיין ענג-פּאַרטייאישע. די „אגודה" האָט מיך נישט געשיקט אין סיים אַריין צו זיין דער קעמ-פֿער געגען „נומערוס קלאַוזוס". פֿונדעסטוועגען בין איך געווען דער איינציגער דעפוטאַט, וועל-כער איז מיט דער גאַנצער דרייסטקייט און ענער-גיע אין דער בילדונגס-קאָמיסיע אַרויסגעטרעטען געגען דעם אויפֿטו. דאָס האָט אויך מודה געווען די פֿאָרזיצערין פֿון דער קאָמיסיע דעפּוטאַטין יאַ-וואָרסקאַ, ווען איך בין אין דער בודזשעט-קאָ-מיסיע אַרויסגעטרעטען געגען די עולות, וועלכע ווערען אָנגעטון דער יודישער בעפֿעלקערונג, האָב איך בעקומען אַ [illegible] פֿון דעמאָלטיגען סאַנאַ-טאָרישען גדול, דעפוטאַט פּאָלאַקעוויטש, וועלכער האָט זיך געבייזערט פֿאַרוואָס איך בין אַזוי שטאַרק אַרויסגעטרעטען. ער האָט דאָס געהאַלטען פֿאַר אַ אָפּאָזיציאָנעלער רעדע. ס׳זענען אויך בעקאַנט מיי-נע אַרויסטרעטונגען אין ענדעקישען שטאָט-ראָט.

אַ יודישער דעפוטאַט מוז זיך איצט ווייד-מען דעם יודיש - ווירטשאַפֿטליכען לעבען, ווייל אַלע גזירות וועלכע זענען שוין דאָ און וועלכע רוקען זיך אָן. אויב איך וועל זיין דער יודישער דעפוטאַט, וועט געגרינדעט ווערען אַ ווירטשאַפֿט-ליכער סעקרעטאַריאַט, וועלכער וועט שטעהען אין אַ נאָהענטען קאָנטאַקט מיט די יודיש-ווירטשאַפֿט-ליכע ספֿערען.

אַ יודישער דעפוטאַט מוז געדענקען, אַז די יודיש-רעליגיעזע פֿראַגען ,נאַציאָנאַלע פֿראַגען, און געזעלשאַפֿטליכע ענינים, זענען איין גרויסער פֿעל-זען, וועלכער ווערט אָנגערופֿען — יודען-פֿראַגע.

אין סיים וועל איך שטרעבען צו קאָנסאָלידירען די יודישע רעפּרעזענטאַנץ. איך וויל גאָרנישט צוזאָגען, ווייל דאָס איז פּראַזעאָלאָגיע און דע-מאָנסטראַציע.

נאָכדעם זענען אַרויסגעטרעטען די ה״ה: קראַ-טאָשינסקי, רייבענבאַך, פּרנס וואלמאַן, אַדוו. מענ-קעס, וועלכע האָבען אָנגעוויזען, ווי אַזוי צו פֿיהרען די אָרגאַניזאַציאָנעלע און טעכנישע זייט פֿון די וואַהלען.

אַלע פֿערזאַמעלטע האָבען זיך קאָנסטיטו - אירט אַלס דער פֿעראייניגטער יודישער וואַהל-קאָ-מיטעט און האָבען זיך פֿערפֿליכטעט צו אַרבייטען פֿאַר דער אַדורכפֿיהרונג פֿון דעם איינציגען יודי-שען דעפוטאַט אין לאָדז.

אין פּרעזידיום זענען געוועהלט געוואָרען: פּרעזעס מינצבערג; הרב פֿיינער, פּרעזעס ליבער מאַן ,שמחה אויערבאַך, ד״ר העלמאַן, אינזש. קרול, אינזש .ליכטענשטיין, פּרעזעס ביבערגאַל, פּרעזעס דאַבזשינסקי, פּרעזעס לייבוש ראָזענבערג, יאַקוב הערץ, י. מ .וואָידיסלאַווסקי, א. מ. קאַפּלאַן אַדוו .מענקעס און פּרעזעס לעווינשטיין.

פֿאַרשטעהער פֿון 200 בתי-תפֿילות און שוהלען

נעמען אונטער אַנ׳ענערגישע אַקציע צו די סיים-וואַהלן

נעכטען אָוונט איז אין לאָקאַל פֿון דער קהלה פֿאָרגעקומען אַ גרויסע פֿערזאַמלונג פֿון פֿאָר-שטעהער פֿון קרוב צוויי הונדערט בתי-תפֿילות, שטיבלעך, בתי-מדרשים און שוהלען וועגען די נאָהענטע סיים-וואַהלען.

געעפֿענט די פֿערזאַמלונג האָט פּרעזעס פֿון קהלה-ראַט ליבערמאַן. נאָך אַנ׳אויספֿיהרליכער פּראָ-גראַם-רעדע פֿון פּרעזעס מינצבערג, האָט זיך ענט וויקעלט אַ לענגערע דיסקוסיע, אין וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט פֿאָרשטעהער פֿון די פֿערשי-דענסטע קרייזען פֿון דער לאָדזער יודישער בע-פֿעלקערונג. מיט אַ לאַנגער רעדע איז אַרויס-געטרעטען דער ראַדאָגאָשטשער רב הרב סילמאַן, ר׳ יוסף נחמי, אורבאַך, ה׳ זאַלץ, ה׳ משה פּאַנ-טעל און אַנדערע .

די רעדנער האָבען אָנגעוויזען, אַז ס׳מוזען אָנגעווענדעט ווערען אַלע כחות כדי אַדורכצו-פֿיהרען מיט׳ן גרעסטען ערפֿאָלג דעם איינציגען יודישען קאַנדידאַט אין אונזער שטאָט, פּרעזעס מינצבערג.

מיט אַ שלוס-רעדע פֿון הרב פֿיינער איז די אימפּאָזאַנטע פֿערזאַמלונג געשלאָסען געוואָרען.

בעשטימט די נעמען פֿון 5 קאַנדידאַטען

וועלכע וועלען געוועהלט ווערען צום סענאַט אין לאָדזער וואָיעוואָדזטווע

עס זענען שוין געוועהלט געוואָרען די דעלעגאַטען צו דער וואַהל-קאָלעגיע, אויף צו וועהלען די 5 סענאַטאָרען פֿון דער לאָדזער וואָ-יעוואָדזטווע.

די סענאַטאָרען זענען: גענ. סטעפֿאַן הוביצקי, וואָיטעק מאַלינאָווסקי, ד״ר טאָמאַשעווסקי, גענעראַל גאַליצאַ. דאָס פֿינפֿטע אָרט איז נאָך נישט בע-שטימט. ווי מען שמועסט זאָל עס בעשטימט ווע-רען פֿאַר אַ דייטש.

אונטערגעשריבען דעם קאָלעקטיווען אָפּמאַך

(א) אין אַרבייטס-אינספּעקטאָראַט איז אונטער דעם פֿאָרזיץ פֿון אַרבייטס-אינספּעקטאָר וויזשיקאָווסקי פֿאָרגעקומען אַ קאָנפֿערענץ וועגען אַ קאָלעקטיווען אָפּמאַך אין דער טריקאָטאַזש אינדוסטריע.

אויף דער קאָנפֿערענץ איז געקומען צו אַ הסכם און דער אָפּמאַך איז אונטערגעשריבען גע-וואָרען אויף די פֿאַראַ-יעהריגע בעדינגונגען.

רויב-אָנפֿאַלען אויף דערפֿער

(א) אין די דערפֿער פֿון לאָדזער פּאָוויאַט האָבען זיך לעצטענס פֿערמעהרט די רויב-אָנפֿאַלען.

אַזוי האָבען צוויי בעוואָפֿענטע באַנדיטען איינמיטען דער נאַכט טעראָריזירט און בערויבט די שטוב פֿון קאַזשימיעזש וואָטשיק אין דאָרף ביקאָוו פּעטריקאָווער קרייז. די באַנדיטען האָבען צוגערויבט 30 זלאָטעס, פֿערשידענע קליינינקייטען און זענען ענטלאָפֿען.

אַ צווייטער פֿאַל אַזאַ איז פֿאָרגעקומען אין דאָרף יעזשעוו, פּעטריקאָווער קרייז, וואו דריי בע-וואָפֿענטע באַנדיטען האָבען טעראָריזירט די אַלמנה אַלעקסאַנדראַ פּרימאַס צוגערויבט ביי איהר 58 זל. אַ גאָלדען-פֿינגערל און זענען נעלם געוואָרען.

דערוויל האָט פּאָליציי אַרעסטירט 5 פֿער-דעכטיגע פּערזאָנען.

אַ פֿאַטאַלער פֿאַרפֿאַל

(א) אויף דער יודישער גאַס לעבען נומער 25 איז געפֿאַלען דער 4 יעהריגער אברהם׳על ווילטשיק אַזוי אומגליקליך, אַז ער האָט בעקומען אַ רייה וואונדען: די פּאָגאָטאָווי האָט אָפּגעפֿיהרט דאָס קינד אין קרייז-שפּיטאָל.

איינוואוינער פֿון 2טען, 3טען און 5טען קאָמיסאַריאַט!
געדענקט!
אַז איהר געהערט צום 15-טען וואַהל-קרייז, וואו ס׳קאַנדידירט אַלס
איינציגער יודישער דעפוטאַט אין אונזער שטאָט
קהלה-פּרעזעס ליב מינצבערג

ד. איזראַעל

משומדים

סענסאַצ. שפּאַנענדער ראָמאַן פֿון היינטיגען יודישען לעבען

103)

מאַריאַן מיט דעם הויקער האָבען זיך אָפּגע-רעדט נאָכאַמאָל צו טרעפֿען צוזאַמענס אין אָוונד, דער קריפּעל האָט צוגעזאָגט צו בעטראַכטען אַ פּלאַן פֿון בעפֿרייען סאַבאַן פֿון פֿעלאַס הענד און זי צושטעלען צו מאַריאַנען.

מאַריאַן האָט געהאַט אַ גרונד צו האָבען אַ גע-וויסען צוטרוי צו דעם קריפּעל אין דער דאָזיגער הינזיכט, ווייל דאָס פֿערזעהניש האָט ערפֿיהלט זיין הבטחה אויך דעמאָלט אין פּוילען ווען ער איז דורך איהם אָפּגעראַטעוועט געוואָרען פֿון די באַנ-דיטענס הענד, אַ שוידער איז מאַריאַנען אַדורך דורך די ביינער, ווען ער האָט זיך דערמאָהנט אין יענער צייט און מאַנכעסמאָל האָט ער גע-פֿיהלט צו דעם קריפּעל אַ טיפֿע דאַנקבאַרקייט צוליב דער געוויסער מאָס מענשליכקייט, וועלכע ער האָט איהם אין דער עת צרה אַרויסגעוויזען, הגם כ׳איז געווען זיכער, אַז ער האָט דאַמאָלס אין זינען גע-האַט זיין אייגענעם נוצען. מאַריאַן איז געגאַנגען צו זיך אַהיים, ער איז געווען אַביסעל בערוהיגט. ביי איהם איז נישט געבליבען קיין שום ספֿק, אַז די השערה, וועלכע ער האָט זיך איצט געמאַכט איז די ריכטיגע, נאָך אין פּוילען האָט דאָך דאָס דאָ-זיגע טייוועלס-ווייב פֿעלאַ מיט שאַנטאַזש און טעראָר איהם אָוועקגעריסען פֿון סאַבאַן און אויך זי פֿון איהם, פֿאַרוואָס זאָל זי דאָ זיין אַנדערש, אויך דאָ האָט סאַבאַ מורא פֿאַר איהר און דעריבער האָט זי איהם געגעבען אַזעלכע ענטפֿערען ווי זי וואָלט גערעדט מיט אַ גאַנץ פֿרעמדען מענשען, דעריבער האָט זי איהם נישט געענטפֿערט גלייך אַזוי ווי מען ענטפֿערט אויף אַ יעדער גלייכער פֿראַגע. ס׳איז ביי איהם געווען קלאָר, אַז סאַבאַ געפֿינט זיך נאָך איצט אונטער דעם טייוועלס השפּעה, דאָ האָט ער איצט געזעהען די איינציגע מניעה, וועלכע דערלאָזט איהם נישט צו בעזיצען סאַבאַן, אָהן וועלכער ער האָט זיך נישט פֿאָרגעשטעלט דאָס ווייטערדיגע לע-בען, אין איצטיגען מאָמענט האָט זיך איהם אויס-געדוכט, אַז ער איז פֿעהיג דאָס גרעסטע פֿערברע-כען צו בעגעהען נאָר כדי צו בעזייטיגען דעם טיי-וועל פֿונ׳ם וועג. ער איז געווען שטאַרק צופֿרידען דערפֿון וואָס ער האָט זיך געטראָפֿען מיט דעם קרי-פּעל און איהם וועט מעגליך ווערען, אפֿשר אויף אַזאַ אופֿן צו דערגרייכען זיין ציל. דאָס ערשטע מאָל זייט ער איז געווען אין לאָנדאָן, איז מאַריאַן רוהיג געשלאָפֿען, ער האָט געהאָפֿט, אַז איצט וועט זיך אַלץ ענדערען, הגם ער איז געווען גרייט דערויף, אַז דאָס וועט קאָסטען פֿיל געלד, דאָס איז אָבער ביי איהם נישט געווען די גרעסטע שווערי-קייט, מיט אונגעדולד האָט מאַריאַן שוין אָפּגעוואַרט דעם מאָרגענדיגען אָוונד ווען ער זאָל זיך טרעפֿען מיט דעם קריפּעל און זיך דערוויסען פֿון איהם, צי ער נעהמט זיך אונטער אַרויסצוראַטעווען סאַבאַן פֿון פֿעלאַס הענד.

דער קריפּעל האָט זיך געריבען די הענד פֿון צופֿרידענהייט און שטיל געהירשעט, בעוויזענדיג זיינע פֿערפֿוילטע ציינער. גאַנץ אומגעריכט ווען ער איז שוין ביים ראַנד פֿון אָפּגרונד, האָט זיך איהם אונטערגערוקט אַזאַ געלעגענהייט צו פֿערדינען געלד. ער האָט זיך אָפּגעגעבען אַ חשבון דערפֿון, אַז ער לאָזט זיך אַריין אין אַ געפֿעהרליכען שווינ-דעל. צו דעם איז ער אָבער געוואוינט געווען און האָט זיך דערפֿון נישט פֿיל געמאַכט. די הויפּט זאַך איז געווען, אַז ער זאָל אַרויסבעקומען וואָס מעהר געלד פֿון מאַריאַנען, פֿאַר וועמען ער האָט אַבסאָלוט קיין מורא נישט געהאַט, ער איז געווען זיכער, אַז פֿון דער זייט דראָהט איהם נישט קיין שום געפֿאַהר, מאַריאַן איז געווען אַזוי פֿערבלענ-דעט, אַזוי בלינד, אַז דער קריפּעל האָט געוואוסט, אַז וואָס ער וועט הייסען דעם פֿערליבטען יונגער-מאַן טון, וועט ער פֿאָלגען.

דער קריפּעל איז נאָך נישט אוועק פֿון זיין אָבסערוואַציע-פּונקט, ער האָט נאָך געוואַרט, ער האָט בעמערקט, אַז אין די פֿענסטער, וואו סאַבאַ מיט אידאַן האָבען געוואוינט האָט זיך בעוויזען ליכט, ער איז נאָך אַלץ נישט אוועקגעגאַנגען, ער איז געווען פֿון די ווערים, וועלכע האָבען נעגראָבען אַזוי טיף ביז זיי האָבען זיך דערגראָבען ביז׳ן גרונט, דער קריפּעל האָט זיך געמוזט אַלץ דערוויסען ביז׳ן סוף, כדי ער זאָל ביי אַ געלעגענהייט נישט אַריינ-פֿאַלען, אַז ער זאָל קענען ענטפֿערען אויף יעדער פֿראַגע וואָס מ׳וועט איהם שטעלען, אַ חוץ דעם איז פֿאַר איהם געווען אַנ׳אונבעדינגטע נויטווענדיגקייט זיך צו דערוויסען, אין וועלכען טעאַטער סאַבאַ טרעט אַרויס און פֿון דאָרט וועט ער זיך שוין דערוויסען אַלץ איבעריגע וואָס ער דאַרף, ביי איהם האָט נאָך געגריבעלט דער געדאַנק, צי איז טאַקע אַמאָל פֿעלאַ נישט דאָ מיט זיי אין לאָנדאָן, ווי קען עס געשעהען, אַז סאַבאַ איינע אַליין זאָל קענען אַרויסטרעטען אין טעאַטער ? אויב ס׳איז אמת, אַז פֿעלאַ איז דאָ איז זיין פּלאַן גאָרנישט ווערט און ס׳איז נישט פֿאַרהאַן קיין שום פּלאַן איהם צו פֿער-ווירקליכען, פֿערקעהרט, ער קען זיך נאָך אַריינ-דרעהען אין אַזאַ אומגליק, אַז ער זאָל דערפֿון נישט מעהר קענען אַרויס, פֿעלאַ איז נישט מאַריאַן, אויב ער וועט מיט איהר אָנהויבען האָט ער שוין פֿון פֿריהער-אויס פֿערשפּילט און איז פֿערלוירען, דער קריפּעל האָט אָבער געהאָפֿט, אַז דאָרט אין טעאַטער וועט ער זיך דערוויסען וועגען אַלעם.

דאָס הויקערדיגע פֿערזעהניש האָט זיך צוגע-שלייכט צום האָטעל האָט געעפֿענט די טיר, אַריין אינוועניג און געזאָגט, בויגענדיג זיך אין דרייען.

— איך בין געשיקט געוואָרען פֿון טעאַטער, איך האָב געוואָלט וויסען, צי די טענצערין איז שוין געקומען פֿון טעאַטער.

— איהר זענט געשיקט פֿון „ספּלענדיד" ?

— יאָ, פֿון „ספּלענדיד".

— די טענצערין סאַבאַ איז מיט עטליכע מינוט צוריק געקומען פֿון טעאַטער.

— איז גוט, דער דירעקטאָר האָט געמיינט, אַז זי איז ערגעץ אַוועקגעפֿאָהרען אויף אָווענדברויט.

— ניין, האָט דער פּאָרטיער געלאַכט, דאָס פֿריילין סאַבאַ עסט קיינמאָל נישט קיין אָווענדברויט אין דער שטאָט, יעדענפֿאַלס האָט עס נאָך ביז איצט נישט פּאַסירט.

דער קריפּעל האָט נישט געענטפֿערט און האָט זיך אַרויסגערוקט פֿון האָטעל, איצט האָט ער שוין אַלץ געוואוסט, ער האָט שוין געקענט אַהיימגעהען, אויב זיין נאָרע האָט מען געקענט אַנרופֿען היים.

ער איז אוועק און זיך געבלאָנקעט איבער די גאַסען, ער האָט ביי זיך אין קאָפּ אויסגעאַרבייט אַ פּלאַן פֿון זיין נאָהענטסטער טעטיגקייט, איהם האָט זיך אויסגעוויזען אַלץ אַזוי קלאָר און בולט, ער האָט שוין געזעהען און אַפֿילו געצעהלט די גרויסע סומע, וועלכע ער וועט בעקומען פֿון מאַריאַנען.

— נאָר מ׳טאָר נישט די האָפֿענונג און דעם מוט פֿערלירען, אַ מינוט פֿאַר׳ן טויט לעבט מען נאָך, איך רעכען, אַז איצט וועל איך קענען מאַכען אַ שטיקעל פֿערמעגען און זיך אוועקזעצען אין רוה, איך וועל „באַסטירען" אַזוי ווי מיינע כלומרשטע חברים זאָגען דאָס. איצט האָט ער זיך נאָך געדאַרפֿט אַרומזעהען וועגען אַ פּערשוין, וועלכער וואָלט איהם מיטגעהאָלפֿען אין אויספֿיהרען זיין פּלאַן, אַליין האָט ער זיך נישט געפֿיהלט בכוח אַדורכ-צופֿיהרען אַזאַ אַקציע, ער האָט אָבער געמוזט גע-פֿינען אַזאַ פּערשוין, ביי וועלכען ער זאָל נישט אַריינפֿאַלען און דאָס איז איהם זעהר שווער געווען צו געפֿינען, יעדער איינציגער האָט איהם געהאַלטען פֿאַר מינדערווערטיגער און זיך געהאַלטען פֿאַר העכער פֿון איהם.

(פֿאָרטזעצונג קומט)

טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי"
דיר. דוד צעלמייסטער.
פרייטאג, דעם 30 ד. ח.
הויבט אן נאָך גרויסע סוקצעס אין פראַנק־רייך, בעלגיען, ענגלאַנד

דער „אראַט"
קינסטל. אנפ. מ. בראַדערזאָו!

„א גדולה אויף דער באָבע"!

שרעקליכער זעלבסטמאָרד פון א חלוץ אין זדונסקא וואָליע

ער האָט זיך פערסמט, שלאָפענדיג מיט א חבר אין בעט

אין זדונסקאַ וואָלאַ איז זונטאָג אין אָוועגד געשעהען אַ טראַגישער זעלבסטמאָרד פון אַ 26 יעהריגען חלוץ.

אין דאָרטיגען קיבוץ „בילוי" איז זייט אַ לענגערער צייט געווען דער זאַוויערטשער חלוץ צבי שעמיאַטיצקי, 26 יאָהר אַלט.

זונטאָג איז שעמיאַטיצקי געווען אין לאָדז און אין אָוועגד איז ער צוריקגעקומען קיין זדונסקא וואָלא אין קיבוץ אַריין. ער איז אַרומגעגאַנגען אַ פערטראַכטער און אויף די פראַגען פון זיינע חברים, האָט ער נישט געענטפערט.

10 אַ זייגער האָט זיך שעמיאַטיצקי געלעגט שלאָפען צוזאַמען מיט נאָך אַ חבר אין איין בעט אַריין. דער חבר איז איינגעשלאָפען. פּלוצלונג האָט איהם אויפגעוועקט אַ שאַרפער ריח. ווען ער האָט אָנגעקוקט זיין מיטשלעפער, האָט ער דערזעהען, אַז ביי איהם איז פערברענט דאָס מויל און ער ליגט אין קרעמפען. ער האָט געמאַכט אַ טומעל און ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז שעמיאַטיצקי האָט זיך פערסמט מיט זאַלץ־זויער. יעדע מעדיצינישע הילף איז געווען צו שפעט. שעמיאַטיצקי איז אין שווערע יסורים געשטאָרבען. די סיבה פון זעלבסטמאָרד איז נישט בעקאַנט. דער זעלבסטמער דער האָט איבערגעלאָזט צוויי בריף, וועלכע זע־נען צוגענומען געוואָרען דורך דער פּאָליציי.

מאָנטאָג איז פאָרגעקומען שעמיאַטיצקי'ס לויה אין וועלכער כ'האָבען אַנטיילגענומען כמעט אַלע יודען פון דער שטאָט. ס'זענען געקומען ספּע־ציעלע דעלעגאַציעס פון די קיבוצים אין לאָדז, שעראַדז: לאַסק, פּאַביאַניץ און אנדערע.

נאָך עטליכע טעג זענען פערבליבען

צו פערשרייבען זיך אויפ'ן גרויסען אויספלוג קיין ווינע

ס'זענען אינגאַנצען פערבליבען נאָך עטליכע טעג אויף צו פערשרייבען זיך אויפ'ן גרויסען אויספלוג, וועלכער ווערט אָרגאַניזירט דורך נייעם פאָלקסבלאַט" קיין ווינע.

יעדען טאָג פערשרייבען זיך א היפשע צאָהל אָנ־טיילנעהמער אין אויספלוג, כדי צו קענען ערלעדיגען אַלע פאָרמאַליטעטען מיט די פּעסער און וויזעס ווע־לען די איינשרייבונגען מוזען אָפּגעשטעלט ווערען עטליכע טעג פאַר דער אָפּרייזע.

ווי בעקאַנט פאָהרט דער אויספלוג אָפּ דעם 5 סעפּטעמבער 6 א זייגער אין אָוועגד. דער צוריק־קעהר קיין לאָדז קומט פאָר דעם 12 סעפּטעמבער, אַזוי, אַז די מיטרייזענדע וועלען קענען פערברענגען אין ווינע גאַנצע 7 טעג און וועלען קענען:

ערשטענס — אָנטיילנעמען אָדער בייוואוינען דעם ערשטען קאָנגרעס פון דער נייער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

צווייטענס — אָנטיילנעהמען אין אַלע נאַציאָנאַ־לע פייערליכקייטען און פעסטליכקייט, וועלכע ווע־לען פאָרקומען אין ווינע אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן קאָנגרעס פון נ. צ. א.

דריטענס — בעזוכען דאָס הערליכע ווינע און די אומגעגענד.

די אָנפיהרונג פון דעם אויספלוג האָט אָראָפּגע־נומען פון טוריסט אַלע זאָרגען, בעזאָרגענדיג איהם מיט א פּאַס, וויזע און א באַהן־בילעט פון לאָדז קיין ווינע און פון פון ווינע צוריק קיין לאָדז. די גרעס־טע אַטראַקציע איז די ביליגקייט, דער גאַנצער אויס־פלוג קאָסט 130 זלאָטים אָהן שום נעבען־קאָסטען.

דער נייער מורה הוראה ר' נחמיה'לע אלטער

אנגענומען אלס מיטגליד פון ראבינאט

ווי בעקאַנט האָט די קהלה־פערוואַלטונג מיט עטליכע וואָכען צוריק אָנגענומען אַ נייעם מורה־הוראה מיט א גאַזשע פון 800 זל. א חודש (דאָס געלד ווערט גענומען פון בודזשעט פון דער סאָ־ציאַלער הילף). דער נייער מורה־הוראה איז ר' נחמיה אַלטער, אַ ברודער פון גע"ע" רבי. נעכ־טען איז ר' נחמיה'לע שוין געקומען קיין לאָדז אין אָוועגד איז פאָרגעקומען א זיצונג פון די ראַבינאַט־מיטגלידער אויף וועלכער ס'איז בע־שלאָסען געוואָרען אָנצונעהמען דעם ניי־בעשטים טען מורה־הוראה אַלס מיטגליד פון ראַבינאַט. ר' נחמיה'לע וועט שוין בעקומען גאַזשע פון 1־טען סעפּטעמבער אָן.

א קאמיסיע פון מיניסטעריום

קומט קאנטראלירען די לאדזער אובעזפיעטשאלניע

(א) ווי מיר דערוויסען זיך פון מאַסגעבענדע קוועלען, דאַרף די טעג קומען קיין לאָדז א קאָמיסיע פון געזונדהייטס־ מיניסטעריום, כדי אדורכצופיה־רען א קאָנטראָלע און זיך בעקענען מיט דער טע־טיגקייט פון דער ניי־אָרגאַניזירטער פונם 1 יולי אָן לאָדזער אובעזפּיעטשאַלניע. גלייכצייטיג זאָל אויך לוסטרירט ווערען די אובעזפּיעטשאַלניע אין פּאַ־ביאַניץ.

על פי טעות אנגעשפיגען אין פנים אריין

נישט דעם וואס בעדארפט אין בעקומען 14 טאג ארעסט

דעם 15 יוני ל. י. האָט א געוויסער דוד בובער־מאַן אויף רוג נאַרוטאָוויטש גאַס און פּעטריקאָווער בעגעגענדיג א געוויסען יונה לובאָוויעצקי פון קאַלי איהם אָנגעכאַפּט ביי דער קלאַפּע, און מיט גרויס כעס איהם אָנגעשפּיגען אין פּנים אַריין און נאָכ־דעם א פּעסטען שטויס געגעבען. דער בעפאַלענער לובאָוויעצקי האָט נישט געוואוסט פון וואַנען און פאַרוואָס עס קומט איהם עפּעס אַזאַ איבערפאַל. אין א רגע אַרום איז אָבער אויך בובערמאַן צו זיך געקומען, בעטראַכט זיין קרבן און פערגליווערט גע־וואָרען: נישט איהם האָט ער דאָס געמיינט; זיין כעס איז געווען געווענדעט געגען א געוויסען צינאַמאָן, וועלכער איז איהם שולדיג 1200 זל. און צאָהלט נישט. לובאָוויעצקי איז זעהר ענליך צו צי־נאַמאָנ'ען און בובערמאַן האָט א טעות געהאַט, ווען ער האָט בעמערקט זיין טעות האָט ער באַלד לובאָ־וויעצקי'ן איבערגעבעטען. דער שפּיי אין פּנים אַריין איז שוין אָבער געווען א שפּיי און א שטויס אויך דערביי. עס האָט גאָרנישט געהאָלפען. דער ענין האָט זיך געפונען נעכטען אין שטאָטישען געריכט. בובערמאַן האָט בעקומען 14 טעג אַרעסט.

א פראפעסיאנעלער חתן פאר'ן געריכט

בעקומען 2 יאהר טורמע

(א) פאַרן שטאָטישען געריכט איז נעכטען גע־שטאַנען דער 27־יעהריגער מיעטשיסלאַוו עלבינגער, א פּראָפעסיאָנעלער חתן און א ספּעציאַליסט צו כאַ־פּען נדנ'ס און איבערלאָזען די כלות. דאָס מאָל האָט איהם איינגעקלאָגט א געוויסע אסתר מאַרקאָ־וויטש וואָוועלסקאַ 9, ביי וועלכער עלבינגער האָט אויסגענאַרט 950 זל. צוזאָגענדיג מיט איהר חתונה צו האָבען. דאָס געריכט האָט עלבינגער'ן פערמשפּט אויף 2 יאָהר טורמע.

א ווארשעווער גנב אויף גאסטראל אין לאדז

(א) נעכטען ביי טאָג האָט דער אינהאַבער פון מאַנופאַקטור ־ סקלאַד, ישראל טאַלמאַן (פּעטריקאָ־ווער 24) בעמערקט עפּעס א פערדעכטיגען פּערשוין וואָס האָט זיך גערדעהט נעבען וואָגען, וואָס מען האָט אָנגעלאָדען מיט סחורה. אין א געוויסען מאָ־מענט האָט דער פּערשוין געפּרובט אַראָפּנעהמען פון וואָגען א שטיק סחורה אין דער ווערט פון 600 זל. מען האָט דאָס בעמערקט אין איהם פערהאַלטען.

ה' טאַלמאַן האָט אין דעם פערשוין דערקענט דעמזעלבען, וועלכער האָט אויך מיט א צייט צוריק אויף דעמזעלבען אופן אַראָפּגענומען פון וואָגען א שטיק סחורה אין דער ווערט פון 800 זל. מען האָט דעם חברה־מאַן אַרעסטירט.

עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דאָס איז א גע־וויסער יעקב לייב קאַץ פון וואַרשע, וואָלינסקא 7. קיין לאָדז איז ער געקומען אויף גאַסטראָלען.

ראדאשיצער רבי אין לאדז

זונטאָג קומט נאָך לאָדז דער ראַדאָשיצער רבי הרה"צ ר' ישראל יוסף פינקלער שליט"א אויף קבר־אבות פון זיין פאָטער ר' אליעזר דוד זצ"ל. דער רבי קומט צו פאָהרען אויף דער אויטאָבוס־סטאַציע וואָלטשאַנסקא, 2 א זייגער נאָכמ.

דער רבי פערבלייבט אין לאָדז איבער שבת און וועט איינשטיין אויף אַלעקסאַנדריסקא 19. אין די יום־טובים וועט דער רבי זיך אויפהאַלטען אין ווישניאָווא־גורא.

איך וויל אוועקגעבען א יונגעלע

פון 6 יאָהר, שעהן און געזונד, א קייל־עבדיגער יתום, געבליבען פון א יונגער טאַטע־מאַמע. איך בין א באָבע און קען דאָס נישט ערנעהרען. ווער עס וואָלט געוואָלט אַדאָפּטירען דאָס קינד ווערט געבע־טען זיך צו ווענדען צו פיגה הינדע שעראַטאַ, פּע־פער־גאַס 10.

א שטרייק פון 1,500 האנד־וועבער אין זעלעוו

(א) אין זעלעוו האָבען 1,500 אָרגאַניזירטע האַנד־וועבער, מחמת דער קאָנקורענץ פון נישט־אָרגאַניזירטע, געקינדיגט דעם קאָלעקטיווען אָפּמאַך פון 1933 און דערקלערט א שטרייק, בכדי צו צווינגען די נישט־אָרגאַניזירטע וועבער אריינצו־טרעטען אין דער אָרגאַניזאַציע און אונטערוואַרפען זיך דעם פּאַיאיינס־טאַריף.

עס זענען שוין דורכ'ן פּעטריקאָווער אַר־בייטס־אינספּעקטאָר פאָרגעפיהרט געוואָרען אונטער־האַנדלונגען מכוח'ן שליסען א נייעם קאָלעקטיווען אָפּמאַך.

שניידער־שטרייק אין פעטריקאוו

(א) אין פּעטריקאָוו האָבען פערשטרייקט 80 פּראָצענט פון די דאָרטיגע שניידער־געזעלען.

זייערע פאָדערען: א 8־שעה'דיגען אַרבייטס־טאָג, אַן איינהייטליכען קאָלעקטיווען אָפּמאַך וכדומה.

די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען, וואָס פיהרען אָן מיט דעם שטרייק האָבען זיך געווענדעט צום אַרבייטס־אינספּעקטאָר וועלען ליקווידירען דעם כסיך

זיך צוקריגט מיט די עלטערן

און גפרובט בגעהן זעלבסטמארד

(א) אין דער וואוינונג פון איהרע עלטערן אויף באַגראַניטשנאַ 46 האָט געפּרובט בגעהן זעלבסט־מאָרד די 15־יעהריגע טעאָפילאַ סטעמפּיען.

די יונגע דעספּעראַטקע האָט זיך צוקריגט מיט די עלטערן, וועלכע האָבען איהר פאָרגעוואָרפען פערשידענע חטאים און זיך פערסמ'ט.

די פּאַנאַטאָוויע האָט זי אָפּגעפיהרט אין שפּיטאַל

א דרוקעריי, וואס צאהלט נישט די ארבייטער

(א) געגען דעם אינהאַבער פון דער דרוקעריי לוציאַן טאַרקאָווסקי, ציגעל גאַס 19, האָבען די אַר־בייטער אָנגעגעבען אין געריכט, ווייל ער האָט זיי נישט אויסגעצאָהלט זייערע לוינען.

דאָס אַרבייטס־געריכט האָט נעכטען בעהאַנדעלט די ערשטע אָנקלאַגע פון מאַשיניסט, עדואַרד רימער, אויף א סומע פון 804 זל. דאָס געריכט האָט איהם די סומע צוגעפּסקנ'עט און געזיכערט מיט'ן פער־מעגען פון דער דרוקעריי. די איבריגע פּראָצעסען וועלען אינגיכען פאָרקומען.

אונטערגעווארפען א קינד

(א) אין טויער פון הויז אויף ריסיאַד האָט מען געפונען א קינד, א מיידעלע פון 4 וואָכען. מען האָט דאָס קינד איבערגעגעבען אין שטאָטישען זויגלינג־הויז.

Dr. med. H. LUBICZ
פאַר הויט, וועגערישע און געשלעכטס־קראַנקה.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 114-32
עמפּפאַנגס־שעה'ן 8–10, 12–2 און 5–8 אָוועגד
זונטאָג פון 9–11 בייטאָג און יום־טוב פון 9–1.
פאַר דאַמען — א בעזונדערער וואַרטע־זאַל.

פון אינטערנאציאנאלען רינג־קאמף טורניר אין ספארט־צירק

א גרויסע סענסאַציע איז נעכטען געווען דער עלימינאַציע ־ קאַמף צווישען קראַוזער'ן און דעם דייטש שיקאַט. דער קאַמף איז געווען א זעהר שעה־נער. די גאַנצע צייט פון קאַמף האָט מען נישט גע־קענט פאָראויסזעהן ווער עס וועט אַרויס דער זיגער. אין דער 32 מינוט לעגט קראַוזער אַוועק דעם דייטש אויף די לאָפּאַטקעס.

סענקאָווסקי בעזיגט אין דער 13 מינוט קאָר־לעווסקי'ן. דער קאַמף טאַרנאַוו — גראַבאָווסקי גיט נישט קיין רעזולטאַט. דער פויזנער אטלעט באַראָוו־סקי בעזיגט דורך א נעלסאָן אין דער 8 מינוט נאָ־וואַק'ן. א סקאַנדאַליעזער קאַמף איז פאָרגעקומען צווישען שימקאָווסקי'ן און זייסיג'ן דער לעצטער בענוצט זיך מיט נישט דערלויבטע מיטלען און ברענגט דערצו, אַז שימקאָווסקי דערלאַנגט איהם א זעץ אין בויך און דאַן לעגט ער איהם אַוועק.

היינט קעמפען: סענקאָווסקי — זייסיג (דעצי־דירענד), שיקאַט — נאָוואַק אין א פרייען אַמעריקאַ־נער קאַמף, וואו אַלע גריפען זענען ערלויבט. טאַר־נאָוו — טהאָמסאָן. גראַבאָווסקי — שימקאָווסקי (רעוואַנזש ־ קאַמף דעצידירענד). א גרויסען אינ־טערעס רופט אַרויס דער היינטיגער קאַמף צווישען קראַוזער'ן און דעם פויזנער אטלעט באַראָוויאַק. ווי בעוואוסט האָט זיך באַראָוויאַק געמאָלדען צום טור־נעע ספּעציעל צוליב דעם, כדי צו קעמפען מיט קראַוזער'ן.

שפענדען לטובת דעם קרן קימת לישראל

אויף דער חתונה־פייערונג ביי ה' אברהם ישראל פיק (זשעראָמסקיעגאָ 29) איז געזאַמעלט געוואָרען דורך די ה"ה: יוסף ראָזענבערג, משה פרידריך, אסתר אַלטער און חנוך פריימאַן, א סומע פון 63.40 זל. לטובת דעם קרן קימת לישראל.

די דערמאָנטע סומע איז בעשטימט צו פלאַנ־צען בוימער אין א"י אויפ'ן נאָמען פון יונגען פּאָר.

פון „אהל־יעקב"

צו דער ערעפנונג פון ציוניסטישען קאָנגרעס האָט דער ועד פון „אהל יעקב" אַרויסגעשיקט א בע־גריסונגס־בריף, אין וועלכען עס ווערט מיטגעטיילט, אַז די שוהל „אהל יעקב" האָט בעשלאָסען אינ־צושרייבען דעם קאָנגרעס אין גאָלדענעם בוך פון קרן־קימת לישראל.

די 2־יאהריגע שוועסטערשול „טאָז" ווילנע

(מיט מלוכה־פּראָגראַם)

בעט אונז מיטצוטיילען, אַז עס ווערען אָנגענומען בקשות פון נייע שילערינס.

אַדרעס:

Szkoła Pielęgniarska „TOZ"u Wilno
ul. Orzeszkowej 7.

ראדיא־פראגראם

מיטוואָך ד. 28־טען אויגוסט

6.36 — גימנאַסטיק. 6.50 — פּליטען. 7.20 — ידיעות. 7.30 — ספּאָרט און טוריסטישע שמועסען. 7.55 — פּליטען. 11.57 — צייט־סיגנאַל. 12.03 — ידיעות. 12.15 — קאָנצערט פאַר זומער־וואוינונגען און קור־ערטער. 1.05 — פּליטען. 1.30 — פּליטען 3.15 — בערזע. 3.25 — עקספּאָרט. 3.30 — קאָנ־צערט. 4 — „מיר קומען צוריק אין שטאָט אַריין". שמועס פאַר פרויען. 4.15 — פּליטען. 5 — געזאַנג. 5.25 — פידעל ־ קאָנצערט. 6 — פּרעהלי־כער סקעטש. 6.15 — „גאַנץ פּוילען זינגט". 6.30 — בריף צו קינדער. 6.45 — סימפאָנישער פּאָעמע. 7.15 — רעקלאַמע־קאָנצערט. 7.30 — לידער. 7.50 — רעפּאָרטאַזש. 8 — פּליטען. 8.45 — ידיעות. 9 — שאָפּין ־ קאָנצערט. 9.30 — אויסלענדישער הומאָר. 9.40 — פּוילישע לידער. 10 — ספּאָרט. 10.10 — קאָנצערט. 11 — ידיעות, קאָמוניקאַטען 11.05 — קאָנצערט.

מעלדונג

פון קוראַטאָריום פון די באָראָכאָוו־שולען אין לאָדז פּל. קאָשטשעלני 4

די איינשרייבונגען אין שול און אין קינדער־היים קומען שוין פאָר יעדען טאָג פון 8—10 אָוועגד. פאַראַן נאָך פרייע פּלעצער פאַר קינדער פון ערשטען קלאַס און קינדער־היים. די למודים הויבען זיך אָן דינסטאָג דעם 3־טען סעפּטעמבער. די לייטונג

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציאַל־אַרצט פאַר מאַגען־שוועכע־בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.
נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוועגד.
זונטאָג פון 9–1 פאַרמיטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע־פרייזען

טעלעגראמען

יאפאנ'ס בעדינגונגען פאר כינא

צי וועט זיי כינא אננעהמען?

לאנדאן, 27 (ספ. טעל.) די יאפאנישע פרעסע שרייבט וועגען די דריי פרינציפיעלע פונקטען פון יאפאנ'ס פאליטיק בנוגע כינא. די פונקטען זענען: 1) כינא דארף פערשטעהן, אז די יאפאנישע עקספאנסיע אויף אזיאטישען קאנטינענט איז א נאטירליכע ערשיינונג און דרינגט ארויס פון דער איבערבעפעלקערונג אין יאפאן, 2) כינא דארף מסכים זיין מיט דער דאזיגער ערשיינונג און איבערגעהען צו א נאוף-ריכטיגער צוזאמענארבייט מיט יאפאן און דארף קודם-כל אנערקענען מאנדזשוריען, 3) יאפאן, כינא און מאנדזשוריען דארפען פעראייניגען זייערע כחות, כדי אויסצוראטען די קאמוניסטישע געפאהר אין כינא, וועלכע ווערט מיט יעדען טאג אלס געפעהרליכער.

טויט-עקזעקוציע איבער אנ'אכזריות'דיגער מוטער

בערלין, 27 (ספ. טעל.) אין דער טורמע אין פלעטצענזעע הינטער בערלין איז היינט אפגעהאקט געווארען דער קאפ ביי דער 24-יעהריגער אולימאן, וועלכע האט פערמאכט איהרע דריי קינדער אין דער וואוינונג און האט זיי געהאלטען אזוי לאנג פערשלאסען, ביז זיי זענען אלע דריי געשטארבען פון הונגער.

אטענטאט אויף א כינעזישען מארשאל

לאנדאן, 27 (ספ. טעל.) אויפ'ן מארשאל פענג איז אין טאיאנפו אויס געפיהרט געווארען אנ'אטענטאט. ווען פענג איז אנוועזענד געווען ביים פערטיילען שפייז די גע ליטענע פון דער פערפלייצונג האט מען צו איהם עטליכע מאל אויסגעשאסען. פענג איז ארויס אונבעשעדיגט. די וואך פון מארשאל האט גע עפענט א שיסעריי אויף די אנפאלער. 10 פערזאן זענען פערוואונדעט געווארען.

מורא'דיגע וואלד-שרפות אין ארגענטינא

בוענאס איירעס, 27 (ספ. טעל.) זייט 2 טעג בושעוועט אין דער ארגענטינער פראווינץ ענטרע ריאס א מורא'דיגע שרפה אין די סטעפען. דאס פייער געהט אויף א פראנט פון 15 קילאמעטער ברייט. די איינוואוינער פער לאזען זייער פערמעגען און אנטלויפען פאר דער שרעקליכער סטיכיע.

די שטורמען, וואס הערשען גלייכצייטיג, פער טראגען די פונקען זעהר ווייט און ס'קומען פאר אלץ נייע שרפות. דאס פייער האט שוין אנ גענומען אזא פארם, אז לעשען וואלט מען עס געקענט נאר, ווען ס'זאל געהען א שטארקער גוס-רעגען.

פערשטארקטע אנטיסעמיטישע טעטיגקייט אין גריכענלאנד

סאלאניקי (יט"א) די אנטיסעמיטישע אר גאניזאציע „ע. ע. ע." האט לעצטענס בענייט איהר טעטיגקייט וואס עס האט ארויסגערופען בעאונרוהי גונג ביי דער יודישער בעפעלקערונג.

אין דער שטאט קסאנטי זענען אלע שוהלען און פיל יודישע פריוואטע הייזער פערשמירט געווארען מיט יודען-העצערישע לאזונגען.

צווישען די מיטגלידער פון „ע. ע. ע." זענען דורכגעפיהרט געווארען ארעסטען.

די ארטיגע פרעסע פאדערט גענצליך אויפצולע זען די אנטיסעמיטישע „ע. ע. ע.".

קלאנג-קינא

CAPITOL

זאוואדזקא 16

היינט און פאלגענדע טעג!

„מענער אין א געפערליכען ערטער"

Waren Williams, Mary Astor, G. Roggers

קוליסען פון נישט - צוגעקליבענע פאר-פעלקער.—אין די הויפט-ראלען:

„אין א רוסישער ווירטשאפט" אויסערדעם: אקטואליטעטען פון PAT איני- און אויסלענדישע.

אויסער'ן פראגראם: דער פרעכטיגער מוזיקאלישער פילם אונטער'ן נאמען:

אנהייב 4.30 נאכמ. שבת און זונטאג 12.30 בייטאג

ד"ר ס. קאנטאר

ספעצ. פאר הויט און וענערישע קראנקהייטען (מענער-שוועכע)

פיעטריקאווער 90

טעל. 129-45.

נעמט אן פון 8-2 נ"מ און פון 6-9 אוו.

Dr. med.

Sadokierski

כירורג פון צייהן און יאסלעס

Piotrkowska 164

Tel. 114-20.

צוריקגעקעהרט

שנעל-דרוקעריי

בראמבערג

צעגעלניאנא 8. טעל. 255-09

פיהרט אויס: בריף-בויגען, קאנווערטען, רעכנונגען, קוויטאריושען, פערלאבונגס- און חתונה-קארטען, וויזיט-קארטען, פריקא- און קאנטעקציע-עטי-קעטען, שטרימף-באנדראלען

רעעל שנעל מעסיג און ביליג!!!

ווערקשטעל פון שירמס און שפאציר-שטעקענס

ס. פייגענבוים

לאדז, נארוטאוויטשא 19

שטעלט אויף ראמען אויסטעהל פון קאלירטע דאמען- און מענער-שירמס און שטעקענס צו קאנקורענץ-פרייזען

נעמט אן אלערליי רעפעראטורען פון שירמס און שטעקענס.

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאך איך בעקאנט, אז מיין סאדע-וואסער-פאבריק איז איבערגעטראגען געווארען

אויף פילסודסקיעגא 69

יעדע בעשטעלונג ווערט פינקטליך ערלעדיגט.

ספעצ. כריינע באלאנעז וואסער מיט אייז אויף שבת

טעלעפאן 190-48. מיט אכטונג פרידוואלד

קריינע אנאנסען

1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

ס'איז פערלוירען געווארען א פרא-טעסטירטער וועקסעל אויף 27 זל. אויס-שטעלער ווייקסעלפיש, אלעע 1. מאי 57. אבצוגעבען צו פרידע, לאגניטשא 4. דער וועקסעל ווערט ערקלערט פאר אונ-גילטיג.

איך נעהם אן א שילער אויסצו-לערנען אויף רונד-מאשין טריקאטאזשען. נעגען צוגעצאהלט אין א יודישער פאבריק. צו ערפאהרען ביי יאקובאוויטש, 11-טער ליסטאפאד 43 פון 1—2.

Okazja! Sprzedam nowoczesny urządzony zakład fryzjerski bardzo tanio z powodu wyjazdu. Wiadomość Zawadzka 33 od zaraz. 10106

Zagubiono świadectwo szkolne na nazwisko Mordcho Awigdora Wajdenfelda ucz. kl. I gimn. I. Kacenelsona na rok szk. 1933/34.

Buchalter-Bilansista na stanowisku przyjmuje do prowadzenia księgi handlowe. Za uznanie ksiąg gwarantuje kaucją Leon Krell, Piotrkowska 79 m. 40 tel. 145-64.

Zdolna podręczna poszukuje miejsce u krawcowej. Oferty w administracji pod „Zdolna"

ראקאלעז

א זוניגע שטוב צו פערדינגען פאר א סובלאקאטאר מיט בעקוועהמליכקייטען. צו ערפאהרען פל. וואלנאשטשי 6, וו. 8

2 שטובען און א קיך מיט אלע בעקוועהמליכקייטען, פראנט, 1-טער שט. און א פראנט-געוועלב, גאאייגנעט פאר א קאב צו פערמיטען. — צו ערפאהרען 11. ליסטאפאד 43, ביים וויזט.

פרייע פאסטענס

נויטיג א גוטער געהילף צו אפטייק-שאכטלען און באמבאניערקעס ווי אויך א פריילין צו פוטעראל-ארבייט און א לערן-יונגעל אדער א מיידעל ביי א. י. לערמאן, פאמארסקא 53, טעל. 170-45.

ס'איז נויטיג א קוואליפיצירטער ריכטעווער ביים קאמאשענשטעפער 11, ליסטאפאד 33, פראנט, 3. שט. וו. 14.

א קוואליפיצירטער שטריקער צו גוטע סוויטערס קען זיך מעלדען: 6. Sierpnia 13, m. 19. 10117

א ריכטעוועור ווי אויך א פאמאצניק און א נייהער קענען זיך מעלדען פול-נאצנא 24, ביי סאכאטשעווסקי.

פערשידענעס

דער מכאווער שטריקער, וועלכער איז ביי מיר געוועזען, קען זיך מעלדען: 6. Sierpnia 13, m. 19.

זינגערס נייה-מאשינען אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען. שרודמיעסקא 20, וואוליגנג 3. 10121

איך פאהר נאך פאלעסטינא און קען אויפ'ן זעלבען סערטיפיקאט מיטנעה-מען א פריילין. אפערטען אין אדמינ. אונטער „Wyjazd" 10122

ס'ווערט געבראכט נאך א קוואלי-פיצירטע מאשינערין צו סוויטערס, וואס קען אויך אויף אבערלאק. זשידאווסקא 9, קופערבערג. 10125

Zagubiony został kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej na zł. 10,– na imię Hersz Rywen Poznerzon, Łódź, Żeromskiego 18

לעטשניצע

פון דאקטוירים - ספעציאליסטען

זגערזשער 17

טעל. 116-33

רענטגען-קאבינעט

ווענעראלאגישעס אמבולאטאריום

פון 9 פריה ביז 8 א זייגער אוונט.

וויזיט 3 זל.

Dr. med.

IGNACY GRYNBERG

אינערליכע קראנקהייטען

(ספעציאליסט פאר הארץ-קראנקהייטען)

17 CEGIELNIANA 17

telefon 174-15.

נעהמט אן פון 6 ביז 8 אוונד.

Dr. med. M. TAUBENHAUS

ספעציאליסט

פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט

זגערזשער 11, טעל. 246-09

נעמט אן פון 4—8 אווענד.

Lekarz-Dentysta

Romana Krzepicka

POMORSKA 30, tel. 206-53

powróciła.

LEKARZ DENTYSTA

St. GELBERG

צוריקגעקעהרט

זאוואדזקא 14, טעל. 108-33

נעמט אן פון 10—2 און פון 4—7 אוונט

ד"ר העללער

ספעצ. פאר הויט און וענערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע

טראוגוטא 8, טעל. 79-89

נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט

זונטאג פון 10—2 מיטאג.

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

Dr. L. Suchowczycki

כירורג

האט זיך איבערגעצויגען אויף

Gdańska 11

טעל. 123-47 (רוג קאנסטאנטינער)

נעהמט אן פון 4—6 נאכמ.

Dr. med. W. EYCHNER

פרויען-קראנקהייטען

צעגעלניאנא 4, טעל. 134-72

נעמט אן פון 2 ביז 3.30 נאכמיטאג

און פון 6.30 ביז 8.30 אווענט

אין לעטשניצע זגערזשער 17

פון 10—12 בייטאג.

לעטשניצע

פאר וועגעריש קראנקע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

לאדז, זאוואדזקא 1

טעל. 122-73

מעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד.

וענעריש-קראנקע, מענערשוועכע

און הויט-קראנקהייטען

אנאליזען פון בלוט און אורין

די פערהיטונגס-סטאציע

איז טעטיג א גאנצען מעת לעת

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל

א בעראטונג 3 זל.

כירורגישער קאבינעט

Dr. med

J. Szreiber

Narutowicza 9, tel. 122-85.

נעהמט אן פון 1—2 און פון 6—8 אווענד.

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר טריפער, סיפיליס און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

פראנט, 1-טער שטאק.

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.

זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמיטאג.

בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

לעטשניצע

פאר וועגעריש-קראנקע

מענער-שוועכע און הויט-קראנקהייטען

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

פיעטריקאווער 45

מעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.

פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי דאקטאר

א בעראטונג 3 זל.

אויטאגענישע שווייסונגען

מעטאל-בעארבייטען

שלאסעריי-ארבייטען

מאשינען-טיילען

און ווערקצייג

פירט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

11-טער ליסטאפאד 11-13

אנאנסען-פרייזן פאר א מילימעטער-שורה: [illegible]

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

ווי זאלען פערבעסערט ווערען די יודיש־אראבישע בעציהונגען אין א״י?

צוזאמענארבייט פון יודען און אראבער אין דער ירושלים׳ער מוניציפאליטעט

אינטערוויאו מיט׳ן יודישען וויצע־בירגערמייסטער פון ירושלים אדוו. דניאל אויסטער

לאנדאן, (יט״א). אין לאנדאן האט די טעג מיט א קורצען בעזוך געוויילט דער וויצע בירגערמייסטער פון ירושלים אדוו. דניאל אויסטער, אין א געשפרעך מיטן יט״א פארשטעהער האט אדוו. אויסטער זיך אפגעשטעלט אויף די יודיש־ אראבישע בעציהונגען אין א״י און צוו. אנד. ערקלערט:

די בעציהונגען צווישען יודען און אראבער אין א״י זענען

היינט פיל ערגער ווי מיט צעהן יאהר צוריק.

עס איז א טיף בעדויערנסווערטער פאקט דאס צווישען ביידע געמיינשאפטען איז נישט קיין שום צוזאמענארבייט, נישט אין סאציאלער און נישט אין ווירטשאפטליכער הינזיכט.

איך מוז אבער פון דער אנדערער זייט פעסטשטעלען אז אין דעם ירושלימער מוניציפאל ראט וואס בעשטעהט פון 6 אראבער און 6 יודען, הערשט א פולע און הארמאנישע צוזאמענארבייט, וועלכע מיר פערדאנקען פולשטענדיג די קארעקטקייט און לאיאליטעט פון בירגערמייסטער דר. כאלדי. מיט דער דעצידירענדער שטים פון דר. כאלדי וואלטען די אראבער געקענט פאקטיש אננעהמען אלע בעשלוסען געגען די אינטערעסען פון דער יודישער געמיינשאפט, דאס איז אבער ביז איצט קיין איין מאל נישט געשעהען, צווישען דר. כאלדי און מיר, אלס פארזיצער פון דער יודישער ראטמענער העלפט, איז אפגעשלאסען געווארען אנ׳אפמאך וועלכער זעהט פאר אז ביי וויכטיגע פראגען קומען זיך די יודישע און אראבישע ראטמענער צונויף אויף סעפאראטע זיצונגען, און געוועהנליך ווערט דערגרייכט א קאמפראמיס נאך אידער עס ווערט גערופען די פארמעלע זיצונג פון מוניציפאל ראט.

אלס אילוסטראציע פאר דער ענטגעגעקומענדער איינשטעלונג מצד די אראבישע ראטמענער און בעזונדערס פון בירגערמייסטער ברענגט ה׳ אויסטער דעם פאקט וואס דעם לעצטען

גרויסען קאנטראקט פון עפענטליכע ארבייטען

האט דער שטאט ראט איבערגעגעבען אין יודישע הענט, הגם די יודישע אפערטע איז באין אופן נישט געוועזען די ביליגסטע. בנוגע עפענטליכע ארבייטען איז דער ירושלימער שטאט ראט געקומען צו דער פרינציפיעלער פערשטענדיגונג וועגען א ״פיפטי־פיפטי״ פערטיילונג פון דער ארבייט. היינו: ענטוועדער די ארבייטען וועלען דירעקט פערטיילט ווערען צו 50 פראצענט צווישען יודען און אראבער — אדער אויפן וועג פון בעשטימונגען, לויט וועלכער יעדער קאנטראקט בעאויפטראגטער אונטערנעהמער פון דער שטאט וועט בעשעפטיגען אראבישע און יודישע ארבייטער העלפט־אויף־העלפט. דערווייל איז עס א פרינציפיעלע ענטשיידונג. און עס איז נאך נישטא קיין בעשלוס, וועלכער פון די צוויי מאדוסען וועט אנגעווענדעט ווערען אין דער פראקטיק..

א צווייטער ביישפיל פון צוזאמענארבייטס־לייסט וואס הערשט אין דער ירושלימער מוניציפאליטעט, איז דער פאקט, וואס דאס רוב וואקאנסען אויף עפענטליכע מוניציפאל אמטען זענען בעזעצט געווארען דורך יודען. כדי אויסצוגלייכען לטובת די יודען די ביז איצט נישט גלייכע פערטיילונג פון די אמטען צווישען יודען און אראבער

רעדענדיג

וועגען די צוקונפטיגע בעציהונגען צווישען יודען און אראבער,

אין א״י, האט ה׳ אויסטער ערקלערט, אז א פערבעסערונג פון די איצטיגע נישט צופרידענשטעלענדע פערהעלטנישען איז מעגליך בלויז בתנאי, אויב עס וועט איינגעשטעלט ווערען א געוויסער ארט ווירטשאפטליכע צוזאמענארבייט צווישען ביידע געמיינשאפטען, ה׳ אויסטער איז מסופק, צי דער פראיעקטירטער לעגיסלאטיווי ראט וועט זיין עילול צו פערבעסערן די פאליטישע בעציהונגען צווישען יודען און אראבער. וועגען א פאליטישער פערשטענדיגונג וועט מען קענען רעדען ערשט נאכן דערגרייכען א ווירטשאפטליכע צוזאמענארבייט.

איבערגעהענדיג צו פראגען איבער דער

צוקונפטיגער ענטוויקלונג פון ירושלים,

האט ה׳ אויסטער ערקלערט, אז די נייע וואסער־לייטונג וועט פערענדיגט ווערען ארום סוף 1935 די וואסער פראגע איז שיער נישט די וויכטיגסטע פאר ירושלים, די איינוואוינער פון דער שטאט מוזען זיין זעהר שפארזאם מיטן וואסער־פערברויך. ווייל זיי בעקומען וואסער איין מאל אין פיער טעג. אין 1936 וועט די דאזיגע פראגע שוין זיין ענטגילטיג געלעזט, ירושלים וועט בעקומען אהן איבעררייס פליסענד וואסער, וואס וועט קומען פון ירקון, (פון א מרחק פון אנ׳ערך 40 קילאמעטער) געטריבען דורך פיער פאמפען סטאציעס צו א הויך פון 700 מעטער א דאנק דער נייער וואסער־לייטונג וועט ירושלים נישט בלויז האבען וואסער דיויותר נאר אויך דער פרייז פון וואסער וועט פאלען אויף א העלפט פון איצטיגען פרייז.

א צווייטע וויכטיגע פערבעסערונג אין די שטאט־בעדערפענישען וועט זיין דאס

דרענאזש - סיסטעם (קאנאליזאציע)

וואס וועט פערענדיגט ווערען אין אנ׳ערך צוויי יאהר ארום.

עס ווערען אויך פערבעסערט די וועגען און גאסען אין שטאט, און 70 פראצענט פון דעם געלד וואס איז אויף דעם צוועק בעשטימט אין היי־יעהריגען בודזשעט וועט פערווענדעט ווערען אויף דער רעמאנטירונג פון די וועגען אין די יודישע שטאט־טיילען, וועלכע זענען ביז איצט געווען פערנאכלעסיגט.

זעהר א וויכטיגער שריט פאר דער פערשענערונג פון דער היסטארישער שטאט און דער פערבעסערונג פון איהרע היגיענישע בעדינגונגען איז דער בעשלוס

צו בויען עפענטליכע גערטנער,

אין יעדען שטאט קווארטאל און א גרויסען פארק (40 אקר) פאר דער גאנצער שטאט, בלויז אויף עפענטליכע פארקען וועט דער ירושלימער מוניציפאל ראט אויסגעבען היי יאהר 50 טויזענד פונט.

דער ירושלימער־שטאט ראט האט אדוו. אויסטער פארטגעזעצט, בעטראכט איצט די פראגע וועגען שאפען פאר דער שטאט א הלוואה פון א האלב מיליאן פונט, וואס וועט אויסגענוצט ווערען הויפטזעכליך פאר וועגען־בוי. קאנאליזאציע עפענטליכע פארקען און אנדערע בעקוועמליכקייטס און סאניטאר־איינריכטונגען.

ביז איצט האט זיך דער ירושלים׳ער שטאט־ראט מיט פראגען פון ערציהונג בכלל נישט בעשעפטיגט אין איצטיגען מאמענט אמטירט א מוניציפאל קאמיסיע, וואס שטודירט דעם פארשלאג וועגען איינפיהרען א

ספעציעלען בילדונגס שטייער,

וואס די הכנסות זיינע זאלען פערטיילט ווערען אויף א גלייכען אופן צווישען יודען און אראבער, דער פארשלאג אין זיין איצטיגער פארם זעהט פאר, אז א העלפט וואס וועט זיין בעשטימט פאר יודישע בילדונגס צוועקען, וועט איבערגעגעבען ווערען אין רשות פון ועד הלאומי, די צווייטע העלפט וועט אויסגענוצט ווערען פאר דער אויסהאלטונג פון א מוניציפאל שול פאר נישט יודישע קינדער.

ווי אזוי דער קריזיס האט געטראפען די פילם־סטארען

דער הארצלאזער קריזיס, וועלכער האט אויף אזא ברוטאלען אופן געכאפט פאר׳ן קארק אפילו א סך מיליאנערען, און האט זיי [illegible]ערגעשליידערט פון די הויכע פאזיציעס, אויף וועלכע זיי האבען זיך געפונען, האט אויך קיין ברעקעל רעספעקט נישט ארויסגעצייגט פאר די גרויסע סטארען אין האליוואוד. א היבשע צאהל פון זיי זענען א היפש ביסעל פעראָרימט געווארען. דער רייכסטער פון זיי איז טשארלי טשאפלין.

לעצטען יאהר איז זיין פערמעגען אפגעשאצט געווארען אויף דריי מיליאן מיט איבער איין־און־פופציג טויזענד דאלאר. היינטיגען יאהר איז זיין פערמעגען געפאלען ביז צוויי מיליאן מיט 692 טויזענד דאלאר, א פערלוסט פון קנאפע 400 טויזענד דאלאר. דאך האלט עס מיט איהם נאך נישט אזוי שלעכט. אויף חיונה פעהלט איהם נאך נישט.

מיט מערי פיקפארד דארף מען נאך אויך קיין ווידוי נישט זאגען, כאטש זי האט אויך אין די לעצטע צוועלף מאנאטען צייט פערלוירען א היבש ביסעל געלד, מיט די ״פאר סענט״. וואס זי האט נאך, קען מען פון די פראצענטען אליין לעבען א גוטען טאג אין אנ׳אנשטענדיגער ווילע און עסען אלע טאג א גוטען קאטלעטל...

פאר צוויי יאהרען איז מערי פיקפארד׳ס פערמעגען אפגעשאצט געווארען אין צוויי מיליאן מיט 685 טויזענד דאלאר. פאר א יאהרען איז איהר פערמעגען געוועזען איבער א מיליאן מיט 9 הונדערט טויזענד דאלאר. היינטיגען יאהר איז איהר פערמעגען אפגעשאצט געווארען אין א מיליאן מיט 465 טויזענד דאלאר.

פערהאן אויך אזעלכע, וועלכע זענען היינטיגען יאהר רייכער ווי זיי זענען געוועזען לעצטען יאהר.

איינער פון די גליקליכע איז דזשאו. ע. בראון, זיין פערמעגען איז היינטיגען יאהר איבער 111 טויזענד דאלאר. לעצטען יאהר איז ער ווערט געווען בלויז 55 טויזענד דאלאר.

דזשאאן קראפארד איז די צווייטע גליקליכע סטאר, וועמעס פערמעגען עס האט זיך היינטיגען יאהר פערגרעסערט. לעצטען יאהר איז זי ווערט געווען 66 טויזענד דאלאר. היינטיגען יאהר איז זי רייכער מיט 45 דאלאר.

איצטער קומען מיר צו די ווייניגער גליקליכע סטארס.

דער פערמעגען פון דער בעריהמטער מעי וועסט איז היינטיגען יאהר אפגעשאצט געווארען נישט מעהר ווי פיר טויזענד מיט זעקס הונדערט דאלאר, און אין דעם איז שוין אריינגערעכענט געווארען איהר ציהרונג.

נו, קען מען לעבען מיט אזא ביסעל געלד? דערפאר אבער האט זי, ווי מען זאגט, נישט קיין שלעכטע פרנסה און צו קיין הכנסת אורחים וועט זי נאך אלץ נישט דארפען אנקומען...

דאוגלאס פעירבענקס איז אביסעל אויף צרות אין פערגלייך מיט א יאהר צוריק. פאר א יאהרען איז זיין פערמעגען געוועזען א מיליאן מיט 65 טויזענד דאלאר. היינטיגען יאהר איז זיין פערמעגען שטארק געזונקען. ער פערמאגט איצט ארום 39 טויזענד דאלאר.

וויל ראדזשערס, דער בעריהמטער קאמיקער, האט אויך פערלוירען א היבש ביסעל געלד אין די לעצטע 12 מאנאטען, זיין פערמעגען איז איצטער נישט מעהר ווי 226 טויזענד דאלאר. לעצטען יאהר איז ער ווערט געווען מיט 96 טויזענד דאלאר מעהר.

האראלד לאיד איז לעצטען יאהר ווערט געווען 864 טויזענד דאלאר. היינטיגען יאהר בעשטעהט זיין פערמעגען פון אביסעל [illegible] 443 טויזענד דאלאר, נו, מיט אזא סומע קען מען זיך אויך נישט פער׳סמ׳ען...

דזשאהן בארימאר פערמאגט איצט 56 טויזענד 575 דאלאר. אין דעם איז שוין אריינגערעכענט זיין יאכט ״אינפאנטא״, וועלכע ווערט געשאצט אין 56 טויזענד דריי הונדערט דאלאר. ווי מען קען זעהן, האט ער ווייניג מזומן, אבער זארגען זיך, וועגען דעם דארפט איהר נישט, ווייל ער איז א מענש מיט שכל און קען זארגען פאר זיך אליין...

דער פערמעגען פון גלארא סוואנסאן איז היינטיגען יאהר געפאלען פון 34 טויזענד דאלאר אויף 9 טויזענד.

אזוי זענען פיל אנדערע סטארען פון האליוואוד אין די לעצטע צוועלף מאנאטען א סך ארימער געווארען, לויט ווי מען זאגט, זענען זייערע שכירות איצטער אויך נישט אזעלכע גרויסע ווי זיי זענען געוועזען פריהער, אבער זיי וועלען זיך שוין ווי עס איז ארויסדרעהען פון זייער לאגע...

א. ש.

ר׳ יוסף דע־לא ריינא

פון ש. בערג

— 5 —

דער מלאך כתריאל און די צוויי ווענט פון אייזען און וואסער

ר׳ יוסף דילה רינה האט געטון ווי דער מלאך סנדלפון האט איהם געהייסען, ער זאל קאנען אראפברענגען דעם העכערען מלאך כתריאל.

ער איז צוריקגעגאנגען צום ישוב מיט זיינע פינף תלמידים. און זיי האבען זיך בעזעצט אין א הייל. און דאס וואס זיי האבען געטון אראפצוברענגען דעם מלאך סנדלפון, האבען זיי גענומען טון טאפעלט צו קאנען אראפברענגען דעם מלאך כתריאל.

דעם ערשטען טאג, באלד אינדערפריה, האבען זיי זיך געטובל׳ט צוויי־און־פערציג מאל אין דעם הייסען קוואל, וואס איז געווען אין דער הייל. א גאנצען טאג האבען זיי געפאסט און זיך אפגעגעבען מיט לערנען קבלה און נישט אויפגעהערט אפילו אויף אנ׳אויגענבליק. נאך זון־אונטערגאנג האבען זיי זיך ווידער טובל געווען צוויי־און־פערציג מאל, געגעסען האבען זיי נאר עטליכע ברעקלעך ברויט, נאכ׳ן תענית, און פערטרונקען מיט עטליכע טראפענס וואסער, די גאנצע נאכט זענען זיי אויפגעווען און צוזאמענגעלייגט געהיימע שמות. זייער דרימעל האט געדויערט נישט מעהר ווי דער קרעה פון א האן. און זיי האבען ווייטער זיך אפגעגעבען מיט די הייליגע שמות.

דאס אייגענע האבען זיי געטון דעם צווייטען טאג און דעם דריטען: צוויי־און־פערציג טעג האבען זיי געפאסט און געטובל׳ט זיך צו צוויי־און־פערציג מאל אינדערפריה און אין אווענט. די לעצטע זעקס טעג האבען זיי געפאסט בייטאג און ביינאכט. קיין ברויט און וואסער האבען זיי נישט גענומען אין מויל אריין און נישט קיין שום קרייטעכצער און אויך נישט קיין אנדער עסענמארג. זיי האבען נאר געשמעקט געווירצען און ווירויך.

אין אווענט פון דריי־און־פערציגסטען טאג, נאך די צוויי־און־פערציג תפילות, האבען זיי געדאווענט מנחה און דערמאנט א סך פערהוילענע שמות, וואס קיין שום מענש פריהער האט זיי נישט געבראכט אויף די ליפען און אפילו נישט אויפ׳ן געדאנק. זיי האבען זיך גענומען פאר די הענט און זיך אנגעהאלטען פעסט, און ר׳ יוסף דילה רינה האט בעשווארען דעם הימעל אין א רגע אראפצושיקען דעם מלאך כתריאל.

באלד האט די ערד אנגעהויבען ציטערען, און די הימלען האבען זיך געשפאלטען, און עס האט געדונערט און געבליצט, און מחנות מלאכים און שרפים און אופנים האבען זיך אראפגעלאזט און אנגעפיהלט די הייל, און כתריאל דער מלאך האט מיט א קול, וואס מען הערט נישט, נאר מען זעהט, געזאגט:

— בלוט און פלייש! ווי האסטו געוואגט צוצוגעהען צום מלכ׳ס טויער? ווייסטו פארוואס מיין נאמען איז כתריאל? איך בין דער מלאך פון דער קרוין. וואו האסטו גענומען די פערשייטקייט צו גלוסטען נאך דער קרוין?

— הויכער מלאך, — האט געזאגט ר׳ יוסף דילה רינה — איך וויל אויסראטען דאס בייז, די שכינה וואלגערט זיך אין שטויב, וויל איך זי אויפהויבען. איך וויל אפווישען די זינד, אפמעקען דאס שלעכטס און ברענגען די גאולה. איך וויל געהן אין שטנ׳ס קעניגרייך און איהם נעמען געפאנגען, און ברענגען איהם צום משפט פאר גאט אויף דעם בארג שעיר. העלף מיר! זאג מיר דעם וועג, מלאך ריינער, צום קעניגרייך פון שטן און זאג מיר, ווי איך וועל איהם קאנען בייקומען?

— א, וועסט איהם נישט בייקומען, דו בלוט און פלייש! — האט געזאגט כתריאל דער מלאך — די יודען זענען שולדיג, איבער זייערע זינד איז דער שטן שטארק און מעכטיג, און קיינער קאן איהם נישט בייקומען, נאר גאט אליין, ווען די צייט וועט קומען. געה צוריק!

— איך וויל נישט געהען צוריק — האט געזאגט ר׳ יוסף דילה רינה — איך קאן נישט געהען צוריק. איך האב געשווארען נישט אומצוקעהרען זיך ביז איך וועל פיהרען אויף א קייט דעם שטן און זיין ווייב לילית. די וועלט זינקט אונטער דעם יאך פון שלעכטס. זי האט שוין מעהר נישט קיין כח אויסצוהאלטען. עס מוז קומען די גאולה! איך וועל זי ברענגען! זאג מיר דעם וועג!

— א, פלייש און בלוט! די וועלט קאן שוין מעהר נישט אויסהאלטען, זאגסטו. מיינסט דאך די וועלט פון פלייש און בלוט. ווייס, אלע וועלטען קאנען שוין נישט אויסהאלטען דעם יאך פון שלעכטס. אלץ איז שוין באלד פערדארבען, אונטען און אויבען, הויך און העכער, די פאלשקייט איז פול אין די נאהענטסטע באהענטקייטען און אין די ווייטסטע ווייטען. מיר אלע בענקען נאך דער גאולה. מיר קאנען זי אבער נישט ברענגען, נאר גאט אליין, ווען די צייט וועט קומען.

— הויכער מלאך, — האט שטרענג געזאגט ר׳ יוסף דילה רינה — איך וועל יא ברענגען די גאולה! די צייט, וואס איז נאך נישט געקומען, וועל איך ברענגען. דו רופסט מיך פלייש און בלוט צו גרינגשעצען מיך, אבער איך, בלוט און פלייש, וועל ברענגען די גאולה, וואס איהר, מלאכים, קאנט נישט ברענגען, דו האסט מיך נישט געבראכט צו דיר, איך האב דיך געבראכט צו מיר. דו ביסט נאר פייער און נישט קיין וואסער, איך בין פייער און וואסער, איך קאן אנצינדען א פייער און איך קאן עס פערלעשען. זאג מיר דעם וועג צום שטן, און איך וועל איהם פאנגען!

— איך ווייס דעם וועג, אבער נישט אינגאנצען — האט געזאגט דאס קול, וואס מען הערט נישט, נאר מען זעהט. — איך קאן מעהר נישט בייטשטעהען דיין מעכטיגען ווילען אויסצולייזען די וועלט. און איך וועל דיר זאגען וואס איך ווייס וועגען דעם וועג. ווייל איך וויל דאך אויך, אז די גאולה זאל קומען, הלואי זאלסטו אויספיהרען! וועסט נאך מוזען ארויסרופען דעם מלאך מטטרון, ער איז דער העכסטער מלאך, דער שר פון פנים, ער איז איבערוויניג; אויסער איהם, קומט קיינער נישט אריין, מטטרון וועט דיר זאגען דעם סוף פון וועג, וואו דער שטן געפינט זיך און זיין קעניגרייך, ווייס איך אויך נישט, נאר מטטרון אליין ווייסט עס. איך ווייס נאר, אז צווישען מיר און דעם שטנ׳ס קעניגרייך זענען דא צוויי גראבע און הויכע ווענט, וואס זיי הויבען זיך אן פון דער טיפסטער טיפעניש און דער גרייכען ביז דער העכסטער הויך, און פון איין עק וועלט ביז דעם אנדערען עק. איין וואנט איז פון אייזען און די צווייטע וואנט איז פון וואסער. און נאך א וואנט א דריטע איז דא, ווייטער פון די צוויי ווענט, ווי ווייט זי איז, די דריטע וואנט, און פון וואס זי איז ווייס איך נישט; דאס וועט דיר זאגען מטטרון, איך ווייס אויך נישט ווי אזוי דו וועסט קאנען דורכגעהען די צוויי ווענט, דאס וועט דיר אלץ זאגען מטטרון.

— ווי ברענג איך אראפ מטטרונ׳ען? — האט געפרעגט ר׳ יוסף דילה רינה, — זאג מיר; איך וויל דאך ברענגען די גאולה, וואס דו בענקסט נאך איהר!

— געה אוועק אין מדבר מיט דיינע תלמידים — האט געזאגט כתריאל דער מלאך — אהין, וואו עס בעגינט דער טייך קישון פון א הויכען בארג, פון זיין טיפען הארצען, ארויף אויף דעם בארג געה, ביז צו זיין שפיץ, און איהר זאלט זיך דארט דאפעלט רייניגען און לייטערען און פייניגען אייער גוף, ווי איהר האט דאס געטון, מיך אראפצוברענגען. פיר־און־אכציג טעג זאלט איהר זיצען אויף דעם שפיץ בארג, טובל׳ען זאלט איהר זיך פיר־און־אכציג טבילות אינדערפריה און פיר־און־אכציג טבילות אין אווענט אין דעם וואסער וואס איז אין דעם הארץ פון דעם בארג, וואו עס בעגינט דער טייך קישון, פאסטען זאלט איהר טאג און נאכט. נאר איין מאל אין זיבען טעג זאלט איהר נעמען א ברעקעל ברויט און א פאר טראפענס וואסער. און שמעקט א סך געווירצען און פיל ווירויך, און איהר וועט ווערען באלד בלויז נשמה. דעם פיר־און־אכציגסטען טאג, נאך דער פיר־און־אכציגסטער טבילה אין אווענט, זאלט איהר מאכען אנ׳ ״עיגול״ (א צירקעל) אויפ׳ן שפיץ בארג און איהר אלע זאלט אריינגעהען אין דעם עיגול. די תלמידים דיינע זאלען אין דעם עיגול זיך אויסשטעלען ווי אנ׳עיגול, שליסען די הענד פעסט איינער מיט דעם אנדערען, און דו, יוסף דילה רינה, זאלסט שטעהן אין דעם עיגול פון דיינע תלמידים, וואס וועט זיין אנ׳עיגול אין אנ׳עיגול. בעשווער דעמאלט מטטרונ׳ען, און ער וועט אראפקומען צו דיר.

(ווייטער מארגען)

אזוי קעמפט מען פאר נאפט!

די ניי-ענטדעקטע רייכסטע נאפט-קוואלען אין דער וועלט

די אונטערערדישע ארבייט פון דער קאנקורענץ. — די אינטריגעס פון מלוכות. — דער שמוגעל פון וואפען און באמבען. — די פערשטארקטע מיליטערישע שמירה. — אעראפלאנען איבער נאפט-פעלדער

אין אפריקע זענען לעצטענס ענטדעקט געווארען נייע, ביז אהער אומבעקאנטע נאפט-פעלדער וועלכע פארנעמען אזא גרויסן שטח און זענען אזוי רייך אין נאפט, אז זייער עקספלואטאציע וועט מוזן זיין צו ברענגען אן איבערקעהרעניש אויפ׳ן געביט פון דער נאפט-פראדוקציע. דאס לאנד אין וועלכען ס׳געפינען זיך די ניי-ענטדעקטע קוואלען איז דער פראנצויזישער טייל פון מאראקא. אזוי ארום קען פראנקרייך, אין דער נאהענטער צייט נאך די פאראייניגטע שטאטען פון אמעריקא און ענגלאנד ווערען די דריטע גרויסמאכט, וואס וועט האבען אין איהר רשות אזעלכע וויכטיגע ענערגיע קוואלען ווי דאס איז דער נאפט-אייל און די אלע פראדוקטען וואס ווערען פון איהם געשאפען. קודם כל וועט זיך פראנקרייך, אויף דעם געביט אומאפהענגיג מאכען פון אמעריקע און ענגלאנד, ביי וועלכע זי פלעגט יאהר-יעהרליך איינקויפען ריזיגע מאסען נאפט-אייל, בענזין א. אז. וו. איצט וועט פראנקרייך נישט בלויז נישט מוזען קויפען ביי אנדערע. נאר זי וועט נאך קענען אויפטרעטען אלס קאנקורענטין פון ענגלאנד און אמעריקע און עקספארטירען די נאפט פראדוקטען קיין אויסלאנד. הונדערט און זיבעציג קאנצעסיעס זענען שוין ביז איצט ארויסגעגעבען געווארען פון דער פראנצויזישער רעגירונג צו עקספלאטירען די ענטדעקטע נאפט-פעלדער אין מאראקא. דער רעזולטאט פון די ערשטע בויערונגען איז כמעט אומגלויבליך. בלויז דער ערשטער קוואל גיט ארויס יעדען טאג איבער צוואנציג טויזענד ליטער נאפט. די ווייטערדיגע בויערונגען גיבען נאך פיל בעסערע רעזולטאטען. ס׳זענען פארהאן קוואלען, וואס גיבען צו מיליאן ליטער נאפט טעגליך.

ס׳איז דעריבער נישט קיין שום וואונדער, וואס א טייל פאראינטערעסירטע מלוכות, וועלכע זעהען אין פראנקרייך די צוקינפטיגע געפעהרליכע קאנקורענטין אויפ׳ן געביט פון דער נאפט-פראדוקציע, אדער, וואס זעהען דערין א בעדייטענדע פארשטארקונג פון פראנקרייכס פאזיציע אויך אויפ׳ן געביט פון פינאנציעלער און בעיקרשט מיליטערישער מאכט, זענען זעהר אומצופרידען פון די ענטדעקונג פון די נייע נאפט-אוצרות אין מאראקא. זיי זענען נישט בלויז אומצופרידען נאר זיי וואלטען געהן מיט אלע מעגליכקייטען געוואלט פראנקרייך שטערען אין דער עקספלאטאציע פון די מאראקאנישע נאפט-פעלדער. ווי אזוי זשע טוט מען אבער דאס? אט וועגען די מיטלען, מיט וועלכע ס׳בעדינען זיך די אלע, וואס זענען צוליב די דערמאנטע טעמים זיך מתקנא אין פראנקרייכס נייע אוצרות איז זיך כדאי צו בעקענען, דערצעהלט וועגען דעם האט דער גרעסטער פראנצויזישער „נאפט-קעניג" גול בענקיאן.

קודם כל א פאר ווערטער וועגען דעם דאזיגען „נאפט קעניג", וועלכער האט הינטער זיך זעהר אן אינטערעסאנטע לעבענס-געשיכטע.

דער פראנצויזישער „נאפט-קעניג" וועלכער בעוואוינט איינעם פון די שענסטע פאלאצען פון פאריז איז פון געבורט נישט קיין פראנצויז, נאר אן ארמענער, געבוירען איז ער אין א קליין ארמענישען דערפעל, וואו ער האט אין די יונגע יאהרען געפאשעט שאף. ווען ער איז אלט געווארען 13 יאהר האט ער נאך נישט געקענט נישט לייענען און נישט שרייבען. אבער פון יוגענט אויף האט ער ארויסגעוויזען אויסערגעוועהנליך שטארקע סוחרישע פעהיגקייטען. די דאזיגע כשרונות געהערען צו די נאציאנאלע כאראקטער-אייגענשאפטען פונ׳ם ארמענישען פאלק. אבער דער צוקונפטיגער נאפט-קעניג איז פשוט געווען געניאל. אין א קורצער צייט איז איהם געלונגען אין די געשעפטען, וואס ער האט געמאכט אלס פאסטוך, צו פארדינען א פאר טויזענט טערקישע פונט (געווען איז דאס א פאר יאהר פאר׳ן קריג). מיט דעם דאזיגען געלד און נאך א פאר טויזענט צוגעבארגטע פונט איז דער ארמענישער פאסטוך אריבער אויף קאווקאז, וואו ער האט אנגעהויבען פיהרען שפעקולאציע-געשעפטען מיט נאפט. שפעטער האט ער אליין איינגעקויפט נאפט-גרובען אזוי, אז פאר׳ן אויסברוך פון דער וועלט-מלחמה איז ער שוין געווען דער גרעסטער נאפט-מאגנאט אין רוסלאנד.

מיט זיין פערמעגען איז ער איבערגעוואקסען אפילו די אמעריקאנישע און ענגלישע נאפט-מאגנאטען. די רוסישע שטייער-מאכט האט פאר דער מלחמה אפגעשאצט זיין פערמעגען אויף א פערטעל מיליארד גאלד-רובעל. ער איז געווען דער גרעסטער גביר אין רוסלאנד.

דורכ׳ן איבערגאנג פון די קאווקאזער נאפט-פעלדער אין רשות פון די באלשעוויקעס, האט אויך גול בענקיאן פערלארען דעם גרעסטען טייל פון זיין פערמעגען. אבער אויך דאס מאל האט זיך ארויסגעוויזען זיין אויסערגעוועהנליכער סוחרישער טאלענט. א געוויסע סומע געלד איז איהם געלונגען אפצוראטעווען און מיט אט דעם דאזיגען געלד איז ער אריבער קיין פראנקרייך, וואו ער האט זיך אויך געווארפען אויף נאפט-געשעפטען. אזוי ווי פראנקרייך אליין האט נישט קיין גרויסע נאפט-פעלדער האט ער אנגעקניפט סוחרישע בעציהונגען מיט ענגלאנד און אמעריקע. איצט איז ער בעטייליגט מיט געוויסע פראצענטער אין די רייכסטע נאפט-גרובענס אין דער וועלט.

אין די מאסול-קוואלען האט ער א חלק און אין דרום-אמעריקע האט ער א שטח פון דריי מיליאן הקטאר נאפט-פעלדער. דער גאנצער נאפט, בענזין און אנדערע נאפט פראדוקטען, וואס ווערען אימפארטירט קיין פראנקרייך, געהען אדורך זיינע הענט. ער איז נישט בלויז איינער פון די פראנצויזישע נאפט-קעניגען נאר טאקע דער „מושל בכיפה" אויף דעם געביט.

אט דער דאזיגער „נאפט-דעספאט" האט אויך די גרעסטע פערדינסטען אין דעם, וואס פראנקרייך וועט באלד אפשר פערנעמען דעם אויבענאן צווישען די גרויסמאכטען, וואס דיספאנירען איבער אייגענעם נאפט. ער איז געווען דער וואס האט אויפמערקזאם געמאכט די פראנצויזישע רעגירונג אויף דעם נישט אויסגענוצטען אוצר, וואס ליגט בעגראבען אין דער ערד פון פראנצויזישען מאראקא און ער איז עס אויך געווען דער, וואס האט געווארענט די רעגירונג פאר דער געפאהר מצד די פערשידענע געגנער, וועלכע וועלען מיט פערשידענע מיטלען שטערען די עקספלאטאציע פון די נאפט-פעלדער.

ווי ס׳האט זיך באלד ארויסגעוויזען זענען די ווארנונגען נישט געווען אומזיסט. נאך אין אנהויב פון יאהר 1934, ווען מ׳האט זיך גענומען צו די ערשטע בויערונגען האבען אומבעקאנטע פערברעכער אונטערגעצונדען א ריזיגען קוואל.

עס האט אויך געדראהט, אז די שרפה וועט זיך אויסשפרייטען און דאס פייער וועט ארומכאפען די שכנותדיגע קוואלען. צום גליק איז געלונגען די פייערלעשער און דעם פראנצויזישען מיליטער, וואס איז שנעל אראפגעבראכט געווארען, דאס פייער צו לאקאליזירען און דאן אויך אפצולעשען.

דאס איז אבער נישט געווען דער איינציגער פאל, מ׳האט געפרובט אונטערקויפען גאנצע שבטים און זיי ווארפען אויף די נאפט-פעלדער, פאראיאהרען זענען אראפגעקומען אין יענע געגענט אריין דריי אגענטען פון א געוויסער מלוכה מיט צוואנציג מיליאן פראנק, כדי ארויסצורופען אנ׳אויפשטאנד פון דער דארטיגער בעפעלקערונג און אנ׳אנפאל פון די וואנדערענדיגע שבטים. גלייכצייטיג האט מען אויך אריינגעשמוגעלט צוואנציג טויזענט ביקסען, פינף טויזענט רעוואלווערען און א פאר טויזענט באמבעס. א גרויסער טייל פון די דאזיגע וואפען איז פערטיילט געווארען צווישער דער היימישער בעפעלקערונג. דער אויפשטאנד איז אבער נישט צושטאנד געקומען, ווייל די פראנצויזישע מאכט איז נאך רעכצייטיג געווארענט געווארען און עס איז איהר געלונגען די געפאהר צו בעזייטיגען.

איצט געפינט זיך ... גאנצער מאראקאנישער נאפט-שטח אונטער א שטרענגער מיליטערישער שמירה. עס זענען אראפגעבראכט געווארען פון פראנקרייך פרישע מיליטער-אפטיילונגען, וועלכע שטעהען טאג און נאכט אויף דער וואך. אעראפלאנען פליהען שטענדיג ארום איבער די נאפט-פעלדער. ס׳זענען אויפגעבויט געווארען מאגאזינען מיט גרויסע רעזערוון פון ניטראגליצערין, כדי מען זאל קענען פון די אעראפלאנען לעשען דאס פייער, וויבאלד ס׳וועלען זיך אנצינדען די נאפט-קוואלען. היינט זענען די פראנצויזישע נאפט-גרובענס אין מאראקא בעסער געשיצט, ווי אלע אנדערע נאפט-קוואלען אין דער וועלט.

דער מאראקאנישער נאפט-אייל וועט נישט בלויז דעקען דעם געברויך פון פראנקרייך. נאר ער וועט אויך — ווען דאס וועט לוינען אין אינטערעס פון פראנקרייך — קענען פערפלייצען דעם וועלט-מארק.

אט אזוי קעמפט מען פאר נאפט.

ס. פ.

די קללה פון די פרעה׳ס

דער אמת וועגען דער לעגענדע, אז ווער עס ריהרט זיך צו צו די קברים פון די פרעה׳ס פון מצרים, געשעהט מיט איהם אנ׳אומגליק

אן ענגלישער זשורנאליסט, וואס איז אריינגעגאנגען אין בריטיש-מוזעאום אין לאנדאן, צו בעטראכטען די מומיע פון טוט-אנך-אמאן, דער פרעה פון מצרים, וואס האט געפייניגט די יודען, ווי עס ווערט דערצעהלט אין חומש, איז נאך דעם ווי ער האט אנגעשריבען זיין ארטיקעל וועגען דער מומיע, געפאלען טויט; אן ענגלישע ליידי האט אין דעמזעלבען מוזעאום געלאכט פון דעם, וואס מען זאגט, אז די פרעה׳ס האבען פערשאלטען די יעניגע, וואס וועלען האבען צו טון מיט זיי, און איז באלד ארונטערגעפאלען פון די טרעפ טויט; דער איינקויפער פאר׳ן מוזעאום האט באלד נאכדעם ווי ער האט דורכגעפיהרט די טראנזאקציע פון איבערפיהרען די מומיע קיין לאנדאן,, פערלוירען א האנד. פיל פון די, וואס האבען זיך בעטייליגט אין דער אויסגראבונג פון טוט-אנך-אמאנ׳ס קבר, זענען פלוצלינג געשטארבען.

וואס מיינט דאס אלץ? האבען די אלע פאקטען א צוזאמענהאנג? וואס איז די מיסטעריע ארום די קברים פון די פרעה׳ס?

געוויס, מענשען, וואס זענען גענייגט צו אבערגלויבענס, האבען געמאכט פון די אלע פאקטען א ווענען. זיי האבען דאס פערשפרייט די לעגענדע וועגען דער קללה, וואס רוהט אויף אלע, וואס האבען נאר עפעס א שייכות מיט די מומיעס. לויט דער לעגענדע איז די שיף, מיט וועלכער מען האט געפיהרט די מומיע פון עגיפטען קיין לאנדאן שפעטער אונטערגעגאנגען; א וואגען אין וועלכען מען האט די מומיע איבערגעפיהרט דורכ׳ן סטארעדזש-פלאץ איז צובראכען געווארען. דער סטארעדזש-פלאץ איז שפעטער אפגעברענט געווארען. די וואס האבען פאטאגראפירט די מומיע, זענען געפאלען טויט אויפ׳ן ארט, און נאך און נאך אזעלכע אומגליקס-פאלען.

וואס איז דער אמת וועגען די אלע טויטען-פאלען?

קודם-כל דארף מען געדענקען, אז די אויסגראבונגען פון טוט-אנך-אמאן זענען אנגעפיהרט געווארען אין געהיים. מען האט אין אנהויב זיך געהיטן פאר דער פרעסע. מען האט מורא געהאט אז דאס אויסגראבען די אלטע קברים זאל נישט ארויסרופען א ווידערווילען ביי די איינוואוינער פון עגיפטען. אט צוליב דעם זענען ענטשטאנען פיל לעגענדעס. די פרעסע האט זיך בעמיהט מיט אלע כחות צו דערצעהלען עפעס סודות וואס עס ווערען ענטדעקט אין די קברים, און פיל זאכען זענען דערפאר פאלש בעריכטעט געווארען.

פון אלע פאקטען פון טויטען-פאלען, וואס זענען בעריכטעט געווארען אין דער פרעסע, וואס האבען געהאט א שייכות מיט דעם קבר פון טוט-אנך-אמאן, זענען נאר ריכטיג די פאלגענדע:

1) לארד קארנארוואן, דער וואס האט פינאנסירט די עקספעדיציע, איז געשטארבען באלד נאך דער אויסגראבונג פון קבר, פון א ביס פון אן עגיפטישער מאסקיטא.

2) פולקאוויק אודריי הערבערט, זיין ברודער, האט בעזוכט דעם קבר און איז באלד נאכדעם געשטארבען.

3) דזשארדזש דזשיי גולד, דער אמעריקאנער מיליאנער, האט בעזוכט דעם קבר און איז באלד נאכדעם געשטארבען.

4) סער ארטשיבאלד דאגלאס רייד האט אנגעהויבען די ארבייט פון מאכען א צוזאמענשטעל פון פרעה׳ס ביינער, אבער ער איז געשטארבען, איידער ער האט די ארבייט געענדיגט.

5) פראפ. לא-פלויער פון דער מק׳גיל אוניווערזיטעט אין מאנטרעאל האט בעזוכט דעם קבר און באלד דערנאך געשטארבען אין לוקסאר.

6) ה. ג. עוועלין-וואייט א בעריהמטער עגיפטאלאגיסט איז בעגאנגען זעלבסטמארד, נאך דעם ווי ער האט בעזוכט דעם קבר און האט איבערגעלאזט א צעטעל: „איך ווייס, אז אויף מיר רוהט א קללה".

7) ריטשארד בעטהעל, דער סעקרעטאר פון האווארד-קארטער, דער אנפיהרער פון דער עקספעדיציע, איז געפונען געווארען טויט אין זיין צימער.

8) זיין פאטער, זעהענדיג ווי זיין זוהן איז טויט, האט אויסגעשריגען עטליכע ווילדע ווערטער וועגען דער קללה פון די פרעה׳ס און איז בעגאנגען זעלבסטמארד דורך אראפשפרונגען פון א הויך פענסטער.

9) ביי דער לויה פון פאטער האט דער טויטען-וואגען איבערגעפאהרען א יונגעל צום טויט.

10) עדגאר סטיל, וועלכער האט געארבייט ביי דער מומיע, איז געפונען געווארען טויט.

אויב מען לייענט די ליסטע אזוי ווי זי געהט און שטעהט, מאכט זי א שרעקליכען איינדרוק. עס זעהט אויס, ווי עס איז טאקע דא א מיסטעריע ארום די קברים פון די פרעה׳ס.

אבער לאמיר נעמען די פאקטען יעדעס בעזונדער, נישט אלע מיטאמאל.

מיר וועלען די פאקטען איינטיילען אין פאלגענדע רובריקען: 1) טויט-פאלען פון בעזוכערס, 2) טויט-פאלען פון די, וואס האבען זיך בעטייליגט אין דער ארבייט און 3) טויט-פאלען ארום א מיסטעריעזען טויט - פאל (ווי דער טויט-פאל פון פאטער און פון זוהן).

איידער מען געהט פעסטשטעלען דעם אמת, וועגען די טויט-פאלען, צי זיי האבען א שייכות מיט פרעה׳ס קבר צי נישט, ווילען מיר אויפמערקזאם מאכען דערויף, אז דער גאנצער אנפיהרער פון די אויסגראבונגען, דער הויפט-מייסטער, וועלכער האט געגעבען אלע פעראָרדענונגען, ווי אזוי מיט דער ארבייט אנצוגעהן, האווארד קארטער, לעבט און איז געזונד. אויב עס איז דא אזא קללה פון די פרעה׳ס, און אויב די טויטע קעניגען פון אלטען עגיפטען קאנען טאקע נקמה נעהמען אין די לעבעדיגע פאר שטערען זייער רוה — ווי א טייל ווילען גלויבען, — פארוואס האבען זיי נישט גענומען קיין נקמה פון דעם הויפט-מאכער, פון דעם גאנצען פלאן-אנפיהרער — האווארד קארטער?

איצט וועגען די טויט-פאלען. וואס איז שייך צו בעזוכער. עס איז געווען, ווי ווייט עס איז פערצייכענט, דריי אזעלכע פאלען. דער פולקאוויק הערבערט. דער אמעריקאנער מיליאנער גולד און דער פראפעסאר לא-פליער פון מק׳גיל אוניווערזיטעט אין מאנטרעאל. מען דארף אבער נישט פערגעסען, אז בעזוכער זענען. געווען אין די טויזענדער, אין די צעהנדליגער טויזענדער. נו, אויב פון 50 טויזענד בעזוכער האט נאר מיט דריי געטראפען א טרויעריגער פאל, צי קען דאס בעווייזען עפעס?

דאס זעלבע איז אויך ריכטיג וועגען די, וואס האבען געארבייט ביי דער מומיע. עס זענען געווען בעשעפטיגט ביי די אויסגראבונגען ארום טויזענד מענשען. ווען עס טרעפט אנ׳אומגליק מיט אייניגע, מיינט עס גארנישט.

דער לארד קארנארוואן איז געווען א קראנקער מענש. ער איז געווען זעהר אויסגעשעפט און האט נישט געקענט אויסהאלטען דעם גיפט וואס האט זיך ענטוויקעלט אין זיין קערפער פון דער עגיפטישער מאסקיטא. וואלט ער געווען יונגער, וואלט עס אנדערש געווען, אין די עלטערע יאהרען אבער, איז דאס געווען פאטאל, וואס האט אבער די מומיע דערמיט צו טאן?

דער נארישער א... גלויבען וועגען דער קללה האט געהאט א ווירקונג אויף אייניגע פון די געלעהרטע, וועלכע האבען געהאט שוואכע נערוועז, דאס איז געווען דער פאל מיט דעם עגיפטיאלאגיסט. אבער דאס מיינט אויך גארנישט.

די גאנצע מעשה פון דער קללה איז נישט מעהר ווי א לעגענדע. די טעאריע, אז פון דער מומיע פערשפרייט זיך אויס ביי דער ערעפנונג אזא מין גיפטיגער גאז, איז אנ׳אויסגעטראכטע זאך, פון די ראמאנען שרייבער. די אנדערע לעגענדע, אז געוויסע באצילען פון די קברים געהען א... צו די מענשען, האט אויך קיין שום וויסענשאפטליכען גרונט נישט.

פאקטיש גלויבט דער געזונטער, נארמאלער ארבייטער נישט אין די בבא מעשיות. בעת מען האט אויסגעגראבען די קברים, האט מען שטענדיג געהאט א „שורה" פון טויזענדער ..., וואס האבען געוואלט טון די ארבייט. עס איז קיינעם פון זיי נישט איינגעפאלען מורא צו האבען פאר דעם פערשפרייטען אבערגלויבען.

ג. ד. פ—ס

ארגענטינע שיקט א יודישען זשורנאליסט צו שטודירען די עמיגראציע-געזעצען אין די פאראייניגטע שטאטען

ניו-יארק (יט"א) נאך א לענגערן אויפענטהאלט אין די פאראייניגטע שטאטען איז אפגעפאהרען צוריק קיין ארגענטינא דער ארויסגעבער פון דער „יודישער צייטונג" אין בוענאס-איירעס ה׳ מ. סטאליאר, וועלכער איז געקומען אין ענינים פון עמיגראציע און צייטונגס-וועזען. אין אנ׳אינטערוויו מיטן יט"א-פארשטעהער האט ה׳ סטאלאר געזאגט, דאס ער איז געקומען אין אויפטראג פון דער ארגענטינער רעגירונג צו שטודירן די עמיגראציע-געזעצן פון די פאראייניגטע שטאטען. ער האט געהאט געשפרעכען מיט פראמינענטע אמעריקאנער רעגירונגס-לייט און האט געזאמעלט וויכטיגע מאטעריאלען, וואס ער וועט צושטעלען דעם ארגענטינער אויסערן-מיניסטער.

פעדעראציע פון די פוילישע יודען און די „דזשאינט"-קאמיסיע צו פארשען די ווירטשאפטליכע לאגע פון פוילישען יודענטום

ניו-יארק (יט"א) אין צוזאמענהאנג מיט דעם בעשלוס פון „דזשאינט" צו בילדען א קאמיסיע צו פארשען די ווירטשאפטליכע לאגע פון די יודען אין פוילען, האט די פעדעראציע פון די פוילישע יודען אין אמעריקא פערעפענטליכט אנ׳ערקלערונג, וואס ברענגט צום אויסדרוק די ענטוישונג צוליב דעם דערמאנטען שריט פון „דזשאינט" אלס ווייט נישט קיין גענוגענדען. די בעריכטען, וואס זענען צוגעשטעלט געווארען דורך בערנארד קאהן און אנדערע, זענען גענוג אויסשעפענד. פיל וויכטיגער איז צו ארגאניזירען א באלדיגע הילף פאר די יודען אין פוילען.

צום סוף ווערט אין דער ערקלערונג בעטאנט, דאס עס דארף שוין נעהמען א סוף צו די סעפעראטע ארבייטען און עס דארפען צוגעצויגען ווערען צו מיטארבייט אין דער ערשטער רייה די פוילישע יודען, כדי צו ראטעווען דאס פוילישע יודענטום.